

והנה נסדר לך¹ שאלות מתחלפות עד שתבין מהם כל מה שידמה להם².

1. שאל שואל: לקחנו חלק מונח או חלקים מונחים ממספר נעלם, והיה מספר מונח, כמה מספר⁴ הנעלם? הדרך בזה שתקח⁵ המורה הראשון לכל החלקים, ותקח מהמורה החלקים ההם, והעולה הוא השמור. ערוך המורה⁶ על המספר המונח השני, וחלק העולה על השמור, והנה המספר⁷ המבוקש⁸.

דמיון זה, שיהיו ב' חמישיות וג' רביעיות ושלישית מספר⁹ מה, עשרים¹⁰. ורצינו לדעת¹¹ כמה¹² כל המספר. הנה¹³ המורה לכל אלו החלקים הוא ס', לקחנו ממנו אלו החלקים ועלה פ'ט'¹⁴ והוא השמור. ערכנו המורה על עשרים ועלה י'ב' מאות. חלקנו על השמור¹⁵, ועלה י'ג' שלמים ומ'ג' חלקים מפ'ט'¹⁶ באחד שלם, וככה המבוקש¹⁷. ואם תרצה תוכל לבחון זה.

והיה זה כן, לפי שיחס ב' חמישיות ס' אל ס' כיחס ב' חמישיות¹⁸ המספר הנעלם¹⁹ אל המספר הנעלם, וכן יתבאר²⁰ שיחס ג' רביעיות²¹ ס' אל ס' כיחס ג' רביעיות²² המספר הנעלם אל המספר הנעלם, ושיחס שלישית ס' אל ס' כיחס שלישית המספר²³ הנעלם²⁴ אל מספר²⁵ הנעלם. וכאשר קבצנו, הנה²⁶ יהיה יחס כל החלקים האלו²⁷ הלקוחים מס' אל ס' כמו יחס כל החלקים האלו²⁸ הלקוחים ממספר²⁹ הנעלם אל המספר הנעלם. אם כן, יחס פ'ט' אל ס' הוא כיחס עשרים אל המספר הנעלם. אם כן, שטח ס' שהוא השני, בעשרים שהוא השלישי, כמו שטח פ'ט' שהוא הראשון³⁰, במספר הנעלם. והקש על זה.

2. שאלה: חלקים ככה מונחים ממספר³¹ נעלם מוסיפים על חלקים מונחים שניים מהמספר הנעלם, מספר מונח. כמה כל המספר? קח המורה אל כל³² החלקים, וקח ממנו³³ החלקים המונחים הראשונים ושמור. גם קח³⁴ ממנו החלקים המונחים השניים והוא השמור השני. הוצא³⁵ השמור השני מהשמור הראשון, והנשאר הוא השמור המתוקן. ערוך המורה על המספר³⁶ המונח, וחלק העולה על השמור המתוקן, והעולה הוא המבוקש³⁷.

דמיון זה, שיהיו ג' שביעיות וד' חמישיות המספר הנעלם מוסיפים על ב' שלישיות ורביעיות המספר הנעלם, עשרים. ורצינו לדעת³⁸ כמה המספר. והנה המורה³⁹ לכל אלו החלקים⁴⁰ הוא ת'כ'. וג' שביעיות עם ד' חמישיותו הוא ת'ק'י'ו, וב' שלישיות ת'כ' ורביעיותו הם ש'פ'ה'. והנה החלקים הראשונים מוסיפים על החלקים השניים מספר ק'ל'א'. ערכנו המורה על עשרים וחלקנו העולה על ק'ל'א' ועלה ס'ד' שלמים וי'ו' חלקים מק'ל'א' באחד שלם, וככה המבוקש. ואם תרצה תוכל לבחון זה.

והיה זה כן, לפי שיחס החלקים הראשונים מקובצים⁴¹ הלקוחים מת'כ' אל ת'כ'⁴², כיחס החלקים הראשונים⁴³ הלקוחים מהמספר הנעלם⁴⁴ אל המספר הנעלם⁴⁵. וכאשר המירונו⁴⁶, הנה יחס החלקים הראשונים הלקוחים מת'כ' אל החלקים הראשונים הלקוחים⁴⁷ מהמספר הנעלם⁴⁸, כיחס ת'כ'⁴⁹ אל המספר הנעלם. ובזה⁵⁰ התבאר שיחס החלקים השניים הלקוחים מת'כ' אל החלקים השניים הלקוחים⁵¹ מהמספר הנעלם, הוא כיחס ת'כ' אל המספר⁵² הנעלם. אם כן, יחס⁵³ החלקים הראשונים הלקוחים מת'כ' אל החלקים הראשונים הלקוחים מהמספר הנעלם, הוא כמו יחס חלקים השניים⁵⁴ הלקוחים מת'כ' אל החלקים⁵⁵ השניים הלקוחים מהמספר הנעלם.

וכאשר המירונו⁵⁶, הנה⁵⁷ יחס⁵⁸ החלקים הראשונים הלקוחים⁵⁹ מת'כ'⁶⁰ אל החלקים השניים

¹ Pa - Missing לך. ² Mu68 - This sentence is replaced with שאלות קצת. ³ Mu68 - Omits questions 1-17. ⁴ Je, Mo30, Mo1063 - המספר. ⁵ Je, Mo30, Mo1063 - שנקח. ⁶ Pa - העולה. ⁷ M030 - Missing המספר. ⁸ NY - והוא. ⁹ Mo1063 - Space is inserted in margin. ¹⁰ Pa, Mo30, Mo1063, Pm2462, Lo, NY - No space between the last two words, i.e. מהעשרים. ¹¹ NY - לידע. ¹² Pa - Missing כמה. ¹³ NY - Missing והוא הדרוש. ¹⁴ Vi - כ'ט'. ¹⁵ Mo1063 - פ'ט' is inserted in the margin. ¹⁶ Vi - כ'ט'. ¹⁷ NY - והנה המבוקש. ¹⁸ NY - וככה המבוקש replaces. ¹⁹ Mo30 - Missing. ²⁰ Pa - Missing. ²¹ NY - ג' רביעיות replaces רביע. ²² NY - הנה. ²³ NY - ג' רביעיות replaces רביע. ²⁴ Mo30 - Missing. ²⁵ Pa - Missing. ²⁶ NY - Missing. ²⁷ NY - אלו. ²⁸ NY - replaces חלקים. ²⁹ Mo30 - Missing. ³⁰ Pm2271, NY - is כל. ³¹ Pm2271, NY - replaces לכל. ³² NY - מן מספר. ³³ NY - ראשון. ³⁴ Pm2271, NY - ממנו. ³⁵ Mo30, Mo1063 - Corrected in margin to הוצא. ³⁶ NY - מספר. ³⁷ NY - ת'ס'. ³⁸ NY - נקבצים. ³⁹ Pa - Missing. ⁴⁰ NY - אלו החלקים replaces חלקים אלו. ⁴¹ NY - וכן. ⁴² NY - הדרוש. ⁴³ NY - Missing. ⁴⁴ Pa - Missing. ⁴⁵ Mo30 - Missing. ⁴⁶ NY - החלקים הראשונים replaces החלקים הראשונים. ⁴⁷ Mo30 - Missing. ⁴⁸ NY - המספר הנעלם. ⁴⁹ Pa - Missing. ⁵⁰ NY, Lo, Vi, Pm2462 - Missing. ⁵¹ NY, Lo, Vi, Pm2462 - Missing. ⁵² NY - מת'כ' אל החלקים הראשונים replaces החלקים הראשונים. ⁵³ Mo1063, Mo30 - Missing. ⁵⁴ NY - וככה. ⁵⁵ NY - Missing. ⁵⁶ NY - השני. ⁵⁷ Lo - Missing. ⁵⁸ NY - replaces החלקים הראשונים. ⁵⁹ NY - Missing. ⁶⁰ Je - Missing. ⁶¹ Pm2271 - Missing. ⁶² NY - replaces החלקים הראשונים. ⁶³ NY - Missing. ⁶⁴ NY - Missing. ⁶⁵ NY - Missing. ⁶⁶ NY - Missing. ⁶⁷ NY - Missing. ⁶⁸ NY - Missing. ⁶⁹ NY - Missing. ⁷⁰ NY - Missing. ⁷¹ NY - Missing. ⁷² NY - Missing. ⁷³ NY - Missing. ⁷⁴ NY - Missing. ⁷⁵ NY - Missing. ⁷⁶ NY - Missing. ⁷⁷ NY - Missing. ⁷⁸ NY - Missing. ⁷⁹ NY - Missing. ⁸⁰ NY - Missing. ⁸¹ NY - Missing. ⁸² NY - Missing. ⁸³ NY - Missing. ⁸⁴ NY - Missing. ⁸⁵ NY - Missing. ⁸⁶ NY - Missing. ⁸⁷ NY - Missing. ⁸⁸ NY - Missing. ⁸⁹ NY - Missing. ⁹⁰ NY - Missing. ⁹¹ NY - Missing. ⁹² NY - Missing. ⁹³ NY - Missing. ⁹⁴ NY - Missing. ⁹⁵ NY - Missing. ⁹⁶ NY - Missing. ⁹⁷ NY - Missing. ⁹⁸ NY - Missing. ⁹⁹ NY - Missing. ¹⁰⁰ NY - Missing.

הלקוחים מת'כ', הוא כמו יחס⁶¹ החלקים הראשונים הלקוחים מהמספר הנעלם אל החלקים השניים הלקוחים מהמספר הנעלם⁶².

וכאשר הבדלנו⁶³, הנה יחס החלקים⁶⁴ הראשונים הלקוחים מת'כ' אצל יתרונו על החלקים השניים הלקוחים מת'כ', שהוא ק'ל'א', הוא כיחס החלקים הראשונים הלקוחים מהמספר⁶⁵ הנעלם אצל עשרים⁶⁶, שהוא היתרון⁶⁷ על החלקים השניים הלקוחים מהמספר הנעלם.

וכאשר המירונו⁶⁸, הנה יחס החלקים⁷⁰ הראשונים הלקוחים מת'כ' אל החלקים⁷¹ הראשונים הלקוחים מהמספר הנעלם, הוא כמו יחס ק'ל'א' אל עשרים. וכבר היה⁷² יחס החלקים⁷³ הראשונים הלקוחים מת'כ' אל החלקים⁷⁴ הראשונים הלקוחים מהמספר⁷⁵ הנעלם, כיחס ת'כ' אל המספר הנעלם. אם כן, יחס ת'כ' אל המספר הנעלם⁷⁷ כיחס ק'ל'א' אל עשרים. אם כן, שטח ת'כ' בעשרים הוא כמו שטח⁷⁸ ק'ל'א' במספר הנעלם. והקש על זה.

3. שאלה: ערך⁷⁹ מספר מונח ממסחר⁸⁰ מה⁸¹, ככה⁸². כמה ערך מספר⁸³ מונח שני מהמסחר⁸⁴ ההוא? ערוך הערך המונח על המספר המונח השני, וחלק על המספר המונח הראשון⁸⁵, וככה המבוקש⁸⁶.

דמיון זה, שיהיה ערך י'א⁸⁷ מדות תבואה ז' די', ותרצה לדעת⁸⁸ כמה ערך ט'ו' מדות תבואה. ערוך ז' על ט'ו' וחלק העולה על י'א', ויעלה ט' שלמים וו'⁸⁹ חלקים מי'א' באחד, וככה המבוקש⁹⁰ רצוני⁹¹, שערך⁹² ט'ו' מדות הוא ט' די' וו'⁹³ חלקים מי'א'⁹⁴ בדינר.

והיה זה כן, לפי שיחס המסחר⁹⁵ הראשון אל המסחר⁹⁶ השני, כיחס הערך הידוע אל הערך הנעלם, וזה מבואר בנפשו. ולזה יהיה שטח מספר המסחר השני⁹⁷ במספר הערך הידוע, כמו שטח מספר⁹⁸ המסחר⁹⁹ הראשון בערך הנעלם. והקש על זה.

דרך השבת חלקים מונחים מיום אל שעות ושברי שעה, והשבת חלקים מונחים מן הליטרא, שהוא כ'¹⁰⁰ די', אל הדינרים והפשוטים ושברי הפשוט, ומה שידמה לזה מהדברים אשר הם בעלי חלקים ידועים.

והמשל, שרצינו לדעת¹⁰¹ כמה מן השעות¹⁰² ושברי השעה יהיו בפ'ג'¹⁰³ חלקים מק'ט'¹⁰⁴ ביום. והנה ידענו שמספר שעות היום¹⁰⁵ הוא¹⁰⁶ כ'ד'. והנה כיחס פ'ג' אל ק'ט' כן יחס מספר¹⁰⁷ השעות הנעלם אל כ'ד'. הנה נערוך כ'ד' על¹⁰⁸ פ'ג' ונחלק על ק'ט', והנה המבוקש¹⁰⁹. והוא¹¹⁰ י'ח'¹¹¹ שעות ונ'א'¹¹² ראשונים וי'ב'¹¹³ שניים¹¹⁴ בקירוב¹¹⁵.

ואם היה משלינו זה בליט', הנה ידענו שמספר¹¹⁶ דינרי הליטרא הם עשרים, וכיחס פ'ג'¹¹⁷ אל ק'ט'¹¹⁸, כן יחס הנעלם אל עשרים. הנה נכה עשרים בפ'ג' ונחלק על ק'ט'¹¹⁹ ויצא¹²⁰ ט'ו' די' וק'ו' חלקים מק'ט' בדי'. וכבר תוכל לדעת¹²¹ כמה הם מן הפשוטים, בשתערוך¹²² י'ב' על ק'ו' ותחלק על ק'ט'¹²³. ויצא י'א' פשוט ועי'ג'¹²⁴ חלקים מק'ט' בפשוט, שהם ב' שלישיות פשוט אחד בקירוב¹²⁵. ובזה תנהיג מה שידמה לזה.

¹²⁶ דרך השבת חלקים מדמיוני¹²⁷ שברים¹²⁸ מתחלפים חלקים ממין אחד¹²⁹: קח המורה הראשון שימנוהו כל המורים על השברים ההם המתחלפים, וממנו תקח החלקים ההם, והעולה הם חלקים

⁶¹ NY - אל החלקים השניים הלקוחים מהמספר הנעלם Je, Vi, Pm2462 - Missing. כמו יחס replaces כיחס - NY⁶².
⁶³ NY - מן המספר - NY⁶⁴. וכאשר הבדלנו replaces וכשהבדלנו.
⁶⁴ Lo - Missing but it is inserted in the margin.
⁶⁵ NY - יהיה - NY⁶⁶. וכאשר המירונו replaces וכשהמרנו - NY⁶⁷. יתרון - NY⁶⁸. העשרים - NY⁶⁹. Pm2271, Mo1063, NY.
⁷⁰ NY - החלקים - NY⁷¹. חלקים - NY⁷². הוא - Mo30⁷³. חלקים - NY⁷⁴. חלקים - NY⁷⁵. Missing החלקים - NY⁷⁶.
⁷⁷ Vi, Pm2462, Mo1063, Lo - כמו שטח replaces כשטח - NY⁷⁸. but it is inserted in the margin הנעלם - Lo⁷⁹.
⁸⁰ Vi, Pm2462, Lo - ממספר מסחר - Mo1063, Mo30 - is inserted after מונח - Pm2271. ממספר מסחר - Mo1063, Mo30 - Mo1063, Mo30 - מהמספר - NY⁸¹. ככה - NY⁸². מונח - NY⁸³.
⁸⁴ Je, Mo1063 - corrected to ל'א' in margin. ליידע - NY⁸⁵. וי' - NY⁸⁶. והוא הדרוש - NY⁸⁷.
⁸⁸ Je, Mo1063 - ר"ל - NY⁸⁹. וככה המבוקש replaces - NY⁹⁰.
⁹¹ Mo30, M1063, Pa - המספר - Mo1063, M1063, Pa - written in margin. המספר - Mo1063, M1063, Pa -
⁹² Mo30, M1063, Pa - הכיחס הערך הידוע אל הערך הנעלם, וזה מבואר בנפשו. ולזה יהיה שטח מספר Missing - NY⁹³.
⁹⁴ Vi, Pm2462, Lo - is in the margin. המספר - NY⁹⁵.
⁹⁶ Pa, Pm2271, NY - מן השעות replaces מהשעות - Pa, NY⁹⁷. ליידע - NY⁹⁸. ביג' - NY⁹⁹.
¹⁰⁰ Pa, Pm2271 - מנין - NY¹⁰¹. הוא - Mo30, M1063, Pa - Missing. הוא - NY¹⁰².
¹⁰³ Pa, Pm2462, Lo - מנין - NY¹⁰⁴. מנין - NY¹⁰⁵.
¹⁰⁶ Je, Mo1063, Mo30, M1063, Pa - מנין - NY¹⁰⁷. מנין - NY¹⁰⁸.
¹⁰⁹ Pa, Pm2462, Lo - מנין - NY¹¹⁰. מנין - NY¹¹¹.
¹¹² Vi, Pm2462, Lo - מנין - NY¹¹³. מנין - NY¹¹⁴.
¹¹⁵ Vi, Pm2462, Lo - מנין - NY¹¹⁶. מנין - NY¹¹⁷.
¹¹⁸ Pa - מנין - NY¹¹⁹. מנין - NY¹²⁰.
¹²¹ Pa, Pm2462, Lo - מנין - NY¹²². מנין - NY¹²³.
¹²⁴ Pa, Pm2462, Lo - מנין - NY¹²⁵. מנין - NY¹²⁶.
¹²⁷ Pa, Pm2462, Lo - מנין - NY¹²⁸. מנין - NY¹²⁹.
¹³⁰ Pa, Pm2462, Lo - מנין - NY¹³¹. מנין - NY¹³².
¹³³ Pa, Pm2462, Lo - מנין - NY¹³⁴. מנין - NY¹³⁵.

דמיון זה, אם ¹³⁰ רצית להשיב ¹³¹ ג' שביעיות וד' חלקים מ'יז' ¹³² שברים ממין אחד, הנה תקח מהמורה, שהוא ק'יט', כל אלו החלקים, והיה העולה הוא ע'יט' ¹³³ חלקים מק'יט' ¹³⁴.

דרך השבת החלקים ¹³⁵ ממין אחד חלק אחד ¹³⁶: חלק ¹³⁷ המורה ¹³⁸ על החלקים ההם, על מספר החלקים ההם ¹³⁹, והעולה הוא המבוקש.

דמיון זה, אם רצית להשיב ג' שביעיות חלק אחד. תחלק ¹⁴⁰ שבעה על ג', ויהיה העולה ב' ושליש. והוא חלק אחד מב' ושליש בדבר ההוא אשר רצית לדעת ג' שביעיותיו ¹⁴¹. והקש על זה.

4. שאלה: המתנועע תנועה ¹⁴² שוה, הולך ¹⁴³ בזמן מונח שעור מונח מן הדרך. כמה ילך מן הדרך בזמן מונח שני? ערוך מספר ¹⁴⁴ הזמן המונח השני על השעור המונח מן הדרך ¹⁴⁵, והעולה חלק על מספר הזמן המונח, ויצא לך המבוקש ¹⁴⁶. ואם היו שעות באחד מהזמנים ¹⁴⁷ או בשניהם, השב ¹⁴⁸ מספר הזמן לשעות והשעות תהיינה לאחדים שלמים.

והמשל ¹⁴⁹, שיתנועע ¹⁵⁰ המתנועע ¹⁵¹ ב'יג' ¹⁵² ימים ז' ¹⁵³ שעורים מן הדרך ¹⁵⁴ ול'י' ¹⁵⁵ ראשונים נ'י' ¹⁵⁶ שניים. ורצינו לדעת ¹⁵⁷: כמה מן הדרך ¹⁵⁸ ילך בג' ימים וי'י' ¹⁵⁹ שעות ונ'י' ¹⁶⁰ ראשונים י'י' ¹⁶¹ שניים? הנה נשיב ¹⁶² הימים שעות, ויהיה הזמן ¹⁶³ הראשון המונח ש'יב' ¹⁶⁴, והזמן השני פ'ט' שלמים ונ'י' ראשונים י'י' שניים. ערכנו ז' שלמים ל'י' ראשונים נ'י' שניים על פ'ט' שלמים ונ'י' ¹⁶⁵ ראשונים י'י' שניים, ו' ¹⁶⁶ חלקנו העולה על ש'יב', ועלה ב' ¹⁶⁷ שלמים י' ראשונים נ'י' ¹⁶⁸ שניים ¹⁶⁹. והוא מספר השעורים שהלך ¹⁷⁰ מן הדרך בזמן המונח השני.

והיה זה כן, לפי שהתנועה השוה ¹⁷¹, תהיה בזמנים שוים שעורים שוים. ולזה הוא מבואר שיחס הזמן אל הזמן הוא יחס התנועה אל התנועה.

וכבר תפול השאלה בהפך זה. ר"ל, שישאל השואל ¹⁷² במתנועע תנועה שוה, ההולך ¹⁷³ שעור מונח מן הדרך ¹⁷⁴ בזמן מונח. בכמה מן הזמן ¹⁷⁵ ילך שעור מונח שני ¹⁷⁶ מן הדרך? ואז ¹⁷⁷ תערך השעור המונח השני ¹⁷⁸ מן הדרך ¹⁷⁹ על הזמן המונח, וזה ¹⁸⁰ בשתשיב ¹⁸¹ הימים שעות, להקל מעליך. והעולה תחלק על השעור המונח הראשון מן הדרך ¹⁸², והנה המבוקש ¹⁸³.

והמשל, שילך המתנועע ז' ¹⁸⁴ שעורים מן הדרך ¹⁸⁵ ול'י' ראשונים נ'י' שניים ב'יג' ¹⁸⁶ ימים ¹⁸⁷. ורצינו לדעת ¹⁸⁸, בכמה מן הזמן ¹⁸⁹ ילך ג' שעורים מן הדרך? ערכנו ג' שעורים על ש'יב' שלמים, וחלקנו העולה על ז' שלמים ל'י' ראשונים נ'י' ¹⁹⁰ שניים, ועלה ¹⁹¹ ק'כב שעות ונ'ד' ראשונים ז'י' שניים, והוא הזמן הנעלם. וזה מבואר מהסבה הקודמת בעינה ¹⁹².

5. שאלה: אם היו שני מתנועעים תנועה שוה, והיה האחד יותר מהיר במהלכו מן האחר ¹⁹³, ומרחק המהיר מהמתוני לאחריו מדה מונחת מן הדרך, בכמה מן הזמן ישיג המהיר ¹⁹⁴ המתוני? חלק המדה המונחת, על יתרון מהלך המהיר על המתוני לשעה, והעולה בידך ¹⁹⁵ הם השעות וחלקי השעה ¹⁹⁶ אשר ישיג בהם ¹⁹⁷ המהיר המתוני.

חלקים מ'יז' שברים ממין אחד, הנה תקח NY - Missing ¹³¹ Pm2271. להשיג - ¹³² Pa. מח' - ¹³³ NY - Missing. אם NY - Missing ¹³⁰ Pm2462, מק'ט' באחד - ¹³⁴ Pa, Pm2271, Lo. מהמורה, שהוא ק'יט', כל אלו החלקים, והיה העולה הוא ע'יט' ¹³⁵ Vi, Pm2462, Pm2271. ה' חלקים - ¹³⁶ Vi - Missing. חלק אחד ¹³⁷ Pm2462 - Missing. חלק ¹³⁸ Pa - ¹³⁹ Pa - Missing. שביעיות - ¹⁴¹ Je. חלק - ¹⁴⁰ Vi, Pm2462, Lo. על מספר החלקים ההם ¹⁴² NY - Missing. מתנועע ¹⁴³ Vi, Pa, Lo, Pm2462 - Missing. הולך ¹⁴⁴ Je, Mo30, Mo1063. המספר - ¹⁴⁵ NY. תנועה ¹⁴⁶ NY - Missing. השב ¹⁴⁹ NY is inserted after ביחס - ¹⁴⁸ Je. מן הזמנים - ¹⁴⁷ Pm2271. לך המבוקש הדרוש - ¹⁴⁶ NY. מהדרך - ¹⁵⁴ NY. ו' - ¹⁵³ Je, Mo1063. י'י' - ¹⁵² Vi, Pm2462 - Missing. מתנועע - ¹⁵¹ NY. יתנועע - ¹⁵⁰ NY. י'י' - ¹⁵⁹ NY. מן הדרך ¹⁵⁸ NY. לידע - ¹⁵⁷ NY. ונ'י' - ¹⁵⁶ Vi. ול'י' - ¹⁵⁵ Pa. מן הדרך ¹⁶⁰ replaces ¹⁶¹ Vi, Pm2462, Lo. המספר - ¹⁶² Vi, Pm2462, Lo. נשים - ¹⁶³ Vi. ונ'י' - ¹⁶¹ Vi. נ'י' - ¹⁶¹ Vi. וכיב' - ¹⁶⁴ Lo. הנה נשיב הימים שעות, ויהיה ¹⁶⁶ Pa - Missing. נ'י' - ¹⁶⁵ NY. ערכנו י'י' שלמים ל'י' ראשונים נ'י' ¹⁶⁷ Pa, Pm2462, Mo1063, NY, Lo. כ'י' - ¹⁶⁸ Pa. כ'י' - ¹⁶⁹ Error - This number is approximately 2; 11, 37. ¹⁷⁰ Mo30. שילך - ¹⁷¹ Pa. אשר - ¹⁷² NY. ר"ל, שישאל השואל והוא - ¹⁷³ NY. שני ¹⁷⁶ Vi, Pm2462, Lo - Missing. מן הזמן ¹⁷⁵ NY. מן הדרך ¹⁷⁴ NY. והולך - ¹⁷⁴ Mo30. וואז - ¹⁸⁰ Pm2271. מן הדרך ¹⁷⁹ NY. שני - ¹⁷⁸ Mo30. וזה - ¹⁷⁷ Mo30. is in the margin. שני - ¹⁷⁶ Vi, Pm2462, Lo - Missing. ש'יב' שלמים ¹⁷⁵ NY. מן הדרך ¹⁷⁴ NY. והולך - ¹⁷⁴ Mo30. שתשיב - ¹⁸² NY. is in the margin. בשתשיב, however, בשתשיב - ¹⁸¹ Mo30, Je. וזה ¹⁸¹ NY - Missing. מן הדרך ¹⁸⁵ NY. ו'י' ¹⁸⁴ Vi, Pm2462 - Missing. והנה המבוקש שעות, והוא הדרוש - ¹⁸³ NY. מן הדרך ¹⁸² NY. מהזמן ¹⁸⁵ NY. לידע - ¹⁸⁸ NY. ימים ¹⁸⁴ Vi, Pm2462, Mo1063, NY, Lo. בג' - ¹⁸⁷ Pa - Missing. מן הדרך ¹⁸⁶ Vi, Pm2271, Pm2462, NY. מהסבה המונח מהקודם - ¹⁸⁹ Vi, NY. לידע - ¹⁸⁸ NY. בעינה ¹⁹² Pa - Missing. ויעלה - ¹⁹¹ Mo30. כ'י' - ¹⁹⁰ Vi, Pm2462, Lo. מן הזמן ¹⁹⁵ NY - Missing. השעה ¹⁹⁶ Vi. בידך ¹⁹⁵ NY - Missing. המהיר ¹⁹⁴ NY. מן האחר ¹⁹³ NY. הקודמת בעינה ¹⁹⁷ NY - Missing. אשר ישיג בהם ¹⁹⁷ NY. וחלקי השעה ¹⁹⁷ NY - Missing.

והמשל, שיהיה¹⁹⁸ מהלך המהיר¹⁹⁹ לשעה אחת, ב' שעורים ול'ז' שניים, ויהיה מהלך המתוני לשעה אחת, ל' ראשונים כ'ד' שניים. והיה מרחק המתוני מהמהיר לפניו כ'ט' שעורים ומ'ה' ראשונים. והנה יתרון מהלך המהיר על מהלך²⁰⁰ המתוני לשעה, הוא שעור אחד ול'י²⁰¹ ראשונים וי'ג'²⁰² שניים. חלקנו עליו המרחק המונח, ועלה י'ט' שעות מ'ז' ראשונים ט'²⁰³ שניים. וזה מבואר הסבה עם מה²⁰⁴ שקדם מהדברים²⁰⁵.

6. שאלה: הכלי המלא המונח²⁰⁶ יש לו²⁰⁷ נקבים מתחלפים. יצא מאחד²⁰⁸ מהם²⁰⁹ כל מה שבכלי בזמן מונח, ומהשני יצא מה שבכלי בזמן מונח²¹⁰ שני²¹¹, וכן ימשך הענין בכל הנקבים. ונפתחו נקבי הכלי יחד. בכמה מן הזמן יורק הכלי בכלליו: חקור תחלה על מה שיצא מכל אחד מהנקבים ההם בשעה אחת, וקבץ הכל. וראה יחסו אל מלא הכלי, וכפי יחסו אליו, כן יחס השעה אל הזמן שיצא בו מלא הכלי²¹².

דמיון זה, שהחבית יש בו נקבים מתחלפים. בנקב האחד²¹³ יצא מלא החבית בג' ימים; ומהנקב²¹⁴ השני²¹⁵ יצא מלא החבית בה' ימים; ובנקב²¹⁶ האחר²¹⁷ יצא מלא²¹⁸ החבית בכ' שעות; ובנקב²¹⁹ האחר²²⁰ יצא²²¹ מלא החבית בי'ב' שעות. והנה בנקב הראשון יצא מהחבית²²² בשעה אחת, חלק אחד²²³ מע'ב' חלקים במלא החבית. ובנקב²²⁴ השני²²⁵, חלק מק'כ'²²⁶; ובנקב השלישי²²⁷, חלק מכ'; ובנקב הרביעי²²⁸, חלק מיי'ב'²²⁹. וכאשר קבצנו²³⁰ זה כלו, יהיה מה שיצא מכלם יחד בשעה אחת²³¹ ניו'²³² חלקים מש'ס'²³³ חלק במלא החבית. חלקנו ש'ס' על ניו' ועלה ו' שלמים²³⁴ כ'ה' ראשונים²³⁵ מ'ג' שניים²³⁶. והנה הזמן שיורק בו הכלי הוא ו' שעות כ'ה' ראשונים מ'ג' שניים בקירוב²³⁷. וסבת זה מבוארת.

7. שאלה: ערך המסחר²³⁸ המונח מספר מונח²³⁹ מן הדינרין. כמה ערך חלקים מה מונחים²⁴⁰ ממנו? קח המורה אל²⁴¹ כל²⁴² החלקים, וקח ממנו החלקים ההם. והעולה, הוצא ערכו, וכפול אותו²⁴³ על מספר המסחר. וחלק העולה²⁴⁴ על המורה, וככה המבוקש²⁴⁵.

דמיון זה, שיהיה ערך דינר זהב כ'ה' די', ורצינו לדעת²⁴⁶ כמה ערך הדינר²⁴⁷ עם חציו וב' שביעיותיו וג' רביעיותיו? והנה המורה לכל אלו השברים²⁴⁸ הוא כ'ח'. לקחת ממנו אלו החלקים ועלה ע'א'²⁴⁹. ערכת ע'א'²⁵⁰ על כ'ה' ועלה אלף ת'ש'ע'ה'²⁵¹ שהוא²⁵² ערך החלקים הלקוחים מהמורה. ערכת זה המספר על מספר המסחר²⁵³ שהוא אחד, וחלקת העולה על כ'ח', ועלה ס'ג' שלמים²⁵⁴ וי'א' חלקים מכ'ח'²⁵⁵ באחד²⁵⁶, וככה הערך. ר"ל, ס'ג' די'²⁵⁷ וי'א' חלקים מכ'ח'²⁵⁸ בדל'. ואם תרצה תוכל לבחון זה.

והיה זה כן, לפי שיחס החלקים הלקוחים מהמורה אל החלקים הלקוחים²⁵⁹ מדינרי הזהב²⁶⁰, הוא כיחס המורה אל אחד, שהוא מספר המסחר²⁶¹. ולזה יהיה יחס ערך החלקים הלקוחים מהמורה אל ערך החלקים הלקוחים מדינרי הזהב²⁶², כיחס המורה אל אחד, לפי שהוא מבואר²⁶³ שיחס המסחר אל המסחר²⁶⁴ הוא יחס הערך²⁶⁵ אל הערך. אם כן, שטח מספר ערך החלקים הלקוחים מהמורה באחד, שוה לשטח מספר ערך החלקים הלקוחים מן הדינר במורה. והקש על זה.

ואם היה המסחר²⁶⁶ המסחר²⁶⁷ מספר מה כזה²⁶⁸ בעינו יתבאר²⁶⁹. והמשל, שיהיה ערך ז' מדות תבואה כ'ה' די', ורצינו לדעת²⁷⁰: כמה ערכם עם חציים וב' שביעיותיהם וג' רביעיותיהם? לקחנו אלו החלקים²⁷¹ מהמורה שהוא כ'ח', ועלה ע'א'. והנה ערכם ר'ג'²⁷² די' וד'²⁷³ שביעיות הדינר. ערכת

¹⁹⁸ Je, ²⁰³ י'ג'. ²⁰² NY - ל'. ²⁰¹ NY - מהלך ²⁰⁰ Vi - Missing. והמשל שיהיה המשל יהיה - NY ¹⁹⁹.
כלי - NY ²⁰⁶. הדברים ²⁰⁵ Missing. עם מה replaces ממה - NY ²⁰⁴.
but, מאחד ²⁰⁷ Vi, Pa, Pm2271 - Missing. לו is inserted after שני - ²⁰⁷ Vi. הכלי המלא המונח replaces מלא but it is in the margin. ²⁰⁹ Pm2271 - מה'. ²¹⁰ Missing. מונח ²¹¹ Mo1063 - Missing. ²¹² Je - שני ²¹² Je - Missing. ²¹³ NY - אחד. ²¹⁴ Vi, Pm2462, ²¹⁵ NY - ובנקב - ²¹⁶ Mo30, Vi, PM2462 - שני. ²¹⁷ Pa - אחר. ²¹⁸ Pa - Missing. ²¹⁹ Mo30 - מלא. ²²⁰ Pa, NY - חלק אחד ²²¹ Pa, NY - אחר. ²²² Je - מהחבית מן replaces החבית - ²²³ NY - Missing. ²²⁴ Pa, NY - ובנקב השלישי replaces ובשלישי - ²²⁵ NY - ובנקב ²²⁶ Vi - שני. ²²⁷ Pa, NY - ובנקב הרביעי replaces ²²⁸ NY - Missing. ²²⁹ Pa, NY - וכאשר קבצנו וכשקבצנו - ²³⁰ NY - מב'. ²³¹ Pm2271 - ובנקב ²³² Vi - שני. ²³³ Pa, NY - אחר. ²³⁴ Je - An extra שלמים appears. ²³⁵ Vi - ראשונים. ²³⁶ Pm2271 - שלמים. ²³⁷ Mo30 - ני'. ²³⁸ Je - מע'ב'. ²³⁹ Pa, NY - אחר. ²⁴⁰ NY - Missing. ²⁴¹ Vi, Pa, Pm2271, Pm2462, Lo - המסחר - ²⁴² NY - Missing. ²⁴³ NY - Missing. ²⁴⁴ NY - על. ²⁴⁵ Vi, Pm2462 - ²⁴⁶ NY - Missing. ²⁴⁷ NY - וכפול אותו על מספר המסחר. ²⁴⁸ NY - וככה העולה ²⁴⁹ NY - Missing. ²⁵⁰ NY - וכפול אותו על מספר המסחר. ²⁵¹ NY - וככה העולה ²⁵² NY - Missing. ²⁵³ NY - וככה העולה ²⁵⁴ NY - Missing. ²⁵⁵ NY - וככה העולה ²⁵⁶ NY - Missing. ²⁵⁷ Pm2271 - וככה העולה ²⁵⁸ NY - Missing. ²⁵⁹ NY - וככה העולה ²⁶⁰ NY - Missing. ²⁶¹ Vi, Pm22462 - ²⁶² Pa, Pm2271 - ²⁶³ NY - וככה העולה ²⁶⁴ NY - Missing. ²⁶⁵ NY - וככה העולה ²⁶⁶ NY - Missing. ²⁶⁷ NY - וככה העולה ²⁶⁸ NY - Missing. ²⁶⁹ NY - וככה העולה ²⁷⁰ NY - Missing. ²⁷¹ NY - וככה העולה ²⁷² NY - Missing. ²⁷³ Mo1063 - ²⁷⁴ NY - וככה העולה ²⁷⁵ NY - Missing.

אותם על מספר המסחר ²⁷⁴ שהוא ז' ²⁷⁵ וחלקת העולה על המורה שהוא כ'ח', ועלה ס'ג' די' וי'א' חלקים מכ'ח' בדי'. והקש על זה.

8. שאלה: הסוחר מוכר מסחרים ²⁷⁶ מתחלפי ²⁷⁷ הערכים כמה שיהיו, ורצה הקונה ²⁷⁸ לקנות בסך מה מן הממון ²⁷⁹, מדה שוה מכל ²⁸⁰ אחד מהמסחרים ²⁸¹. הדרך בזה שתקבץ ערכי המדה האחת לכל ²⁸² המסחרים ²⁸³, והעולה שמור. וכמו יחס הסך שבידו אל השמור, יקח ²⁸⁴ מהמדה מכל אחד מהמסחרים ²⁸⁵, והנה המבוקש ²⁸⁶.

דמיון זה, שימכור ²⁸⁷ הסוחר מד' סמים. ערך ²⁸⁸ הסם הראשון ז' פשו' ²⁸⁹ הליט'; וערך הסם השני ח' ²⁹⁰ פשו' הליט'; וערך הסם ²⁹¹ השלישי י' פשו' הליט'; וערך הסם ²⁹² הרביעי ט'ו' פשו' הליט' ²⁹³. ובא הקונה לקנות בג' די' משקל שוה מכל ²⁹⁴ אחד מהסמים. והנה בג' די' וד' פשו' יקח ליט' מכל אחד. והנה יחס ²⁹⁵ ג' די' אל ג' די' וד' פשו' הוא ²⁹⁶ ט' עשיריות. וככה יקח מכל סם וסם ²⁹⁷, ר"ל, ט' עשיריות ליטרא. ויהיה ערך ²⁹⁸ הכל ג' די', ואם תרצה תוכל לבחון זה.

והיה זה כן, לפי שיחס מה שיקח מכל ליטרא מהם אל הליטרא, כיחס ערך מה שיקח מכל ליטרא מהם אל ערך הליטרא. ואולם, יחס ²⁹⁹ מה שיקח מליטרא מאחד ³⁰⁰ מהם אל הליטרא, הוא כיחס מה שיקח מליטרא מכל אחד ³⁰¹ מהם אל הליטרא ³⁰². יהיה ³⁰³ אם כן, יחס ערך מה שיקח מאחד מהם אל ערך הליטרא, כיחס ערך מה שיקח מכל אחד מהם אל ערך הליטרא. וכאשר קבצנו ³⁰⁴, הנה יחס מה ³⁰⁶ שיקח מכלם יחד אל מספר ליטראות כמספרם, כיחס ערך מה שיקח מכלם יחד ³⁰⁷ אל ערך מספר ליטראות כמספרם. והקש על זה ³⁰⁸.

ומזאת השאלה ³⁰⁹ יתבאר ³¹⁰, אם רצה השולחני לקנות בדי' זהב מטבעות מתחלפות הערכים, ורצה לקחת מכל מטבע מהם, מספר שוה. כמה יקח מכל אחד ואחד?

והמשל, שיהיה ערך ³¹¹ המטבע האחד ג' די' הזהוב ³¹², וערך השני ה' די' הזהוב ³¹³, וערך השלישי ³¹⁴ ז' די' הזהוב ³¹⁵. ורצה השולחני לקחת בזהוב אחד, שעור שוה מכל אחד מהמטבעות. והנה בשליש ³¹⁶ הזהוב ³¹⁷ יקנה די' ³¹⁸ מהמטבע ³¹⁹ האחד ³²⁰, ובחמישית ³²¹ הזהוב ³²² יקנה די' מהמטבע האחר ³²³, ובשביעית הזהוב ³²⁴ יקנה די' מהמטבע ³²⁵ האחר. אם כן ³²⁶, בשלישית הזהוב וחמישיתו ושביעיתו יקח די' מכל אחד מהם ³²⁷. וכמו יחס הזהוב אל אלו החלקים ³²⁸, כן יחס מה שיקח מכל אחד מהם אל הדינר. ובזה ³²⁹, יקח מכל אחד ³³⁰ מהם, דינר ול'ד' חלקים מע'א' בדינר. וכפי זה תקיש ³³¹ במה שידמה ³³² לזה.

9. שאלה: הסוחר מוכר מסחרים מתחלפי ³³³ הערכים. כמה המספר המעט מן המדות שילקח ³³⁴ מאחד אחד ³³⁵ מהם, ויהיה ערך מה שילקח מזה ³³⁶ כערך ³³⁷ מה שילקח מזה? הדרך בזה שתכתב ערכי המסחרים ³³⁸ זה אחר זה בטור אחד. וכנגדם, תמיד בטור אחד, המספר האחר ³³⁹ תחת האחר, וכן תעשה לכל המספרים. ואחר זה תקח קטני המספרים על יחס אלו, והעולה בידך תחת כל אחד מן הערכים ³⁴⁰ הוא מספר המדות שילקח מהמסחר ³⁴¹ הוא ³⁴².

דמיון זה, שימכור ³⁴³ הסוחר מארבעה ³⁴⁴ סמים. ערך הסם ³⁴⁵ האחד ב' די' הליטרא; וערך

²⁷⁴ Mo30 - המספר. ²⁷⁵ Mo30 - ע'. ²⁷⁶ Je - המסחרים. ²⁷⁷ Je - מתחלפי. Vi, Pm2462, Lo - מתחלפים. ²⁷⁸ NY - איש. ²⁷⁹ Je, Pm2462 - המסחרים. ²⁸⁰ Vi - מן כל. ²⁸¹ Pm2462 - מה מן הממון replaces ממון - NY. מן הממון replaces מהממון - Vi. ראה כן עולה אם יקח - ²⁸² Je, Lo - מכל. ²⁸³ Vi, Pm2462 - מכל אחד מהמסחרים - Pa - Missing. מהמספרים - Mo30. הדרך בזה שתקבץ ערכי המדה האחת לכל המסחרים מדה מכל אחד מהמסחרים. ²⁸⁴ Vi, Pm2271, NY - קח. לכל replacing מכל, but it is in the margin with. שתקבץ ערכי המדה האחת לכל המסחרים - ²⁸⁵ Pm2271 - NY. והנה המבוקש replaces והוא הדרוש - ²⁸⁶ NY. מן המסחרים - ²⁸⁷ Pa, Pm2462, Lo, Vi, Pm2462 - מהמספרים - ²⁸⁸ Mo1063, Je, Mo30 - וערך - ²⁸⁹ NY. דמיון זה, שימכור replaces המשל ימכור יחס - NY. יחס Missing - ²⁹⁰ Je. לכל - ²⁹¹ Vi, Pm2462. בליט' - ²⁹² Je. הסם Missing - ²⁹³ NY. הסם Missing - ²⁹⁴ NY. והנה יחס replaces ערך והיה - ²⁹⁵ Pa. וסם Missing - ²⁹⁶ NY. הוא is inserted after יחס - ²⁹⁷ Je. והנה יחס replaces מליטרא מכל אחד replaces מכל ליטרא מאחד - ²⁹⁸ Je. באחד - ²⁹⁹ Pm2271, NY. יחס is inserted after זה - ³⁰⁰ Pa. Missing - ³⁰¹ NY. הליטרי - ³⁰² Pm2271. הוא כיחס מה שיקח מליטרא מכל אחד מהם אל הליטרא - ³⁰³ Mo30 - Missing. יהיה מכל - ³⁰⁴ Mo30 - Missing. וכאשר קבצנו וכשקבצנו - ³⁰⁵ Pa. מליטרא מכל אחד - ³⁰⁶ NY. יהיה ומזאת השאלה replaces ומשאלה זו - ³⁰⁷ Pa. והקש על זה Missing - ³⁰⁸ NY. יחס - ³⁰⁹ Pa. מכלם יחד replaces אחד שלישי - ³¹⁰ NY. בזהוב - ³¹¹ Mo30. בזהוב - ³¹² Mo30. ערך is inserted after שלישי - ³¹³ Pa. התבאר - ³¹⁴ Mo30, Mo1063 - Missing. ממטבע - ³¹⁵ Pm2271. די' Missing - ³¹⁶ Mo30. ובושלישי - ³¹⁷ Pa. בזהוב - ³¹⁸ Mo30. ובחמישית הזהוב יקנה די' מהמטבע האחר - ³¹⁹ Pa, Pm2271, Lo - Missing. זהוב - ³²⁰ Mo30. ובחומש - ³²¹ NY. האחד is אל הדינר - ³²² Je. כן Missing - ³²³ Je. ממטבע - ³²⁴ Mo30. זהוב - ³²⁵ NY. The missing phrase is in the margin. ³²⁶ Je, Vi - וככה - ³²⁷ Je, Vi. מכל אחד replaces מ'א' - ³²⁸ NY. וכמה - ³²⁹ Je, Vi. אלו החלקים replaces חלקים אלו - ³³⁰ NY. מהם is inserted after מתחלפים - ³³¹ NY. וכפי זה תקיש במה שידמה replaces והקש בדומה - ³³² NY. הקש - ³³³ Je, Mo30, Mo1063. שילקח - ³³⁴ Vi, Pm2271, NY. בערך - ³³⁵ Pa, Pm2462. מזה Missing - ³³⁶ Vi, Pm2462. אחד Missing - ³³⁷ NY. שלקח - ³³⁸ Pa, Pm2462, Lo - Missing. מהמסחר האחר replaces מהערכים - ³³⁹ Pa, NY. אחד - ³⁴⁰ Pa. מהמספרים - ³⁴¹ Pa, Pm2271, Lo - Missing. ימכור - ³⁴² NY. מהמסחר הוא replaces מהמסחרים ההם - ³⁴³ NY. מהמספר - ³⁴⁴ NY. ד'. ³⁴⁵ NY - Missing. הסם Missing - ³⁴⁶ Pm2462, Vi, NY, Lo - replaces בדי'.

הסם האחר³⁴⁷ ג' די הליט³⁴⁸; וערך הסם האחר³⁴⁹ י'ב' די הליטרא; וערך הסם³⁵⁰ האחר³⁵¹ כ' די הליטרא³⁵². ורצינו לדעת³⁵³: כמה מן הליטראות ילקח³⁵⁴ מאחד אחד מהסמים³⁵⁵, ויהיה ערך מה שילקח מזה כמו ערך מה שילקח מזה?

<u>ב'</u>	<u>ג'</u>	<u>י'ב'</u>	<u>כ'</u>
		ב'	ג'
		י'ב'	כ'
		י'ב'	כ'
<u>ל'</u>	<u>ה'</u>	<u>ב'</u>	<u>ג'</u>

הנה תכתב בטור אחד ערכי הליטראות³⁵⁶ והוא ב', ג', י'ב', כ', ובטור אחר³⁵⁷ תחתיו תמיד הענין על זה הסדור³⁵⁸ הנזכר³⁵⁹. רצוני³⁶⁰, שתכתוב תחת ב' ג', ותחת ג' ב'. וגם כן, הנה³⁶² תכתוב על זה הדרך³⁶³ תחת ג', י'ב', ותחת י'ב', ג'. וגם כן, הנה תכתוב³⁶⁴ תחת י'ב', כ', ותחת כ', י'ב'. ואחר³⁶⁵ כן³⁶⁶, תקח³⁶⁷ קטני המספרים המתיחסים בכמו זה היחס. ר"ל³⁶⁸, מיחס³⁶⁹ ג' אל ב', ומיחס י'ב'³⁷⁰ אל ג', ומיחס כ'³⁷¹ אל י'ב'. והם³⁷² לפי מה שהתבאר מאקלידס³⁷³ מספרי ל', כ', ה', ג'. וזה שיחס ל' אל כ' כיחס ג' אל ב', ויחס כ' אל ה' כיחס י'ב' אל ג', ויחס ה' אל ג' כיחס כ' אל י'ב'. ולזה תקח מן הסם אשר ערכו³⁷⁴ ב' די, ל' ליט', והוא המספר הנכחי לו³⁷⁵. ומהסם אשר ערכו³⁷⁶ ג' די הליט', תקח כ' ליטראות. ומהסם אשר ערכו³⁷⁷ י'ב' די³⁷⁸, תקח ה'³⁷⁹ ליטראות. ומהסם אשר ערכו³⁸⁰ כ' די³⁸¹ תקח ג' ליטראות. ויהיה³⁸² ערך מה שתקח מכל אחד מהם שוה. והקש על זה.

וראוי שתשמר בזה הדרך³⁸³ הנזכר אם היה ערך אחד³⁸⁴ הסמים³⁸⁵ מספר הפשוטים³⁸⁶, שתשיב ערך הסמים הנשארים לפשוטים. ומזה תקיש במה שידמה לזה.

והיה זה כן, לפי שיחס ל' אל כ', הוא כיחס ג' אל ב'. אם כן, שטח ל' בב'³⁸⁷, הוא כמו שטח כ' בג'. אבל שטח ל' בב'³⁸⁸ שוה לערך ל' ליטראות מב' די הליט', ושטח כ' בג' שוה³⁸⁹ לערך כ'³⁹⁰ ליטראות מג' די הליטרא. אם כן, ערך ל' ליטראות מב' די הליטרא³⁹² שוה לערך כ' ליטרא מג' די הליטרא. ובזה³⁹³ התבאר, שערך כ' ליטראות מג' די הליטרא שוה לערך ה' ליטראות מי'ב' דינרין³⁹⁴ הליטרא, ושערך ה'³⁹⁵ ליטראות מי'ב' די הליטרא³⁹⁶ הוא³⁹⁷ כמו ערך³⁹⁸ ג' ליטראות מכ' די הליטרא³⁹⁹. והקש על זה⁴⁰⁰.

10. שאלה: הסוחר מוכר מסחרים מתחלפלי⁴⁰¹ הערכים, ובא הקונה לקנות מדה אחת מכלם, ויהיה ערך מה שיקח⁴⁰² מזה⁴⁰³ שוה לערך מה שיקח⁴⁰⁴ מזה. כמה מן המדה יקח מכלם? וכמה ערך המדה ההיא?

ראוי שתקח קטני המספרים שילקח מכל אחד מהם מן המדות⁴⁰⁵ ויהיה הערך שוה. וכאשר ישלם⁴⁰⁶ לך זה, קבץ מספריהם והוא השמור. והשמור הם חלקי המדה. לקח⁴⁰⁷ מכל אחד מהם מאלו החלקים כמו המספר אשר תחתיו והנה⁴⁰⁸ המבוקש⁴⁰⁹. ואולם, ערך המדה ההיא תדעו⁴¹⁰ כשתקבץ⁴¹¹ ערכי קטני המספרים ההם⁴¹² כל אחד מגילו, והוא ערך המקובץ⁴¹³; חלקהו⁴¹⁴ על השמור, והנה⁴¹⁵ המבוקש⁴¹⁶.

³⁴⁷ NY - Missing, but it is in the margin. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁴⁸ Vi, Lo - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁴⁹ NY - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁵⁰ Vi, Pm2462, Lo - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁵¹ NY - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁵² Lo - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁵³ Pa - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁵⁴ Pa - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁵⁵ Mo30 - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁵⁶ Mo30 - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁵⁷ Pa - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁵⁸ Pm2271 - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁵⁹ Vi, Pa, Pm2271, Pm2462, Lo - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁶⁰ NY - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁶¹ Mo30, Mo1063, Pm2271 - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁶² Vi, Pm2462, Lo - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁶³ NY - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁶⁴ Vi - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁶⁵ Vi, Pm2462 - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁶⁶ NY - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁶⁷ NY - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁶⁸ Mo30 - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁶⁹ NY - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁷⁰ NY - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁷¹ NY - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁷² NY - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁷³ NY - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁷⁴ NY - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁷⁵ Pa - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁷⁶ NY - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁷⁷ NY - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁷⁸ Vi, Pm2271, Pm2462, NY, Lo - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁷⁹ Pa - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁸⁰ NY - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁸¹ Mo1063 - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁸² Vi, Pm2462 - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁸³ NY - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁸⁴ Pa - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁸⁵ Vi - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁸⁶ Vi, Pa, Lo, Pm2462 - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁸⁷ NY - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁸⁸ NY - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁸⁹ Pa - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁹⁰ Lo - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁹¹ Je - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁹² Je - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁹³ Vi, Pa, Pm2271, Lo - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁹⁴ Lo - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁹⁵ Vi, Pm2462, NY, Lo - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁹⁶ Pa - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁹⁷ Vi, Pm2462, NY, Lo - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁹⁸ NY - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
³⁹⁹ NY - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
⁴⁰⁰ Vi, Pm2462 - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
⁴⁰¹ NY - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
⁴⁰² Vi, Pm2462 - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
⁴⁰³ Pa - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
⁴⁰⁴ Vi, Pm2462 - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
⁴⁰⁵ Pa, NY - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
⁴⁰⁶ NY - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
⁴⁰⁷ NY - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
⁴⁰⁸ Mo30 - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
⁴⁰⁹ NY - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
⁴¹⁰ Pa - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
⁴¹¹ Mo30, Pa - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
⁴¹² Pm2271 - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
⁴¹³ NY - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
⁴¹⁴ Vi - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
⁴¹⁵ Mo30, Pa - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.
⁴¹⁶ NY - Missing. והסם האחר replaces והאחר - NY.

דמיון זה, שיהיה הסוחר מוכר משני סמים. ערך הסם⁴⁸⁹ האחד י'ז' פשו' הליטרא, וערך הסם האחר⁴⁹¹ כ'ד' פשו' הליטרא, ובא הקונה⁴⁹³ לקנות מדה משניהם, יהיה ערכה⁴⁹⁴ י'ט' פשו'. והנה יתרון המוסיף⁴⁹⁵ על המחסיר⁴⁹⁶ הוא ז' והם חלקי המדה. והנה חסרון⁴⁹⁷ המחסיר⁴⁹⁸ מ'ט' הוא שנים, והם החלקים מחלקי המדה שיקח מהסם אשר ערכו מוסיף⁴⁹⁹. והנה יתרון המוסיף הוא חמשה והם חלקים⁵⁰⁰ שיקח מהסם אשר ערכו מחסיר⁵⁰¹. ויהיה⁵⁰² ערך המדה י'ט' פשוטי'. והקש על זה⁵⁰³.

והיה זה כן, לפי שבכאן שלשה מספרים מתחלפים, והם מספרי⁵⁰⁴ י'ז', י'ט', כ'ד'. הנה יהיה שטח כ'ד' בשנים, שהוא יתרון האמצעי על הקטן, עם שטח י'ז' בחמשה, שהוא יתרון הגדול על⁵⁰⁵ האמצעי⁵⁰⁶, ימנהו⁵⁰⁷ י'ט', שהוא האמצעי⁵⁰⁸, במספר⁵⁰⁹ אחדי יתרון הגדול על הקטן, שהוא ז'⁵¹⁰. אם כן, שתי ליטרא' מערך כ'ד' פשוט' עם חמשה ליטראות מערך⁵¹¹ י'ז' פשוט', יהיה מקובץ⁵¹² הערכים שוה לשטח ז' בי'ט'. ומספר הליטראות ז'. אם כן, כל אחת תעמד בי'ט' פשוטים. וגם כן, הנה יחס שתי שביעיות ליטרא אל שתי ליטראות, כיחס חמשה שביעיות ליטרא אל חמשה ליטראות. ולזה יהיה יחס ערך שתי שביעיות ליטרא מהערך⁵¹³ הגדול אל⁵¹⁴ ערך שתי ליטראות מהערך⁵¹⁵ הגדול, כיחס ערך חמשה שביעיות ליטרא מהערך⁵¹⁶ הקטן אל ערך חמשה ליטראות מהערך⁵¹⁷ הקטן.⁵¹⁸

ולזה יהיה יחס ערך שתי שביעיות ליטרא⁵¹⁹ מהערך⁵²⁰ הגדול וחמשה שביעיות ליטרא מהערך הקטן, אל ערך שתי ליטראות מהערך הגדול וחמשה ליטראות מהערך הקטן⁵²¹, כיחס ערך שתי שביעיות ליטרא מהערך הגדול⁵²² אל ערך שתי ליטראות מהערך⁵²³ הגדול⁵²⁴. אבל יחס ערך⁵²⁵ שתי שביעיות ליטרא מהערך⁵²⁶ הגדול אל ערך⁵²⁷ שתי ליטראות מהערך⁵²⁸ הגדול, הוא⁵²⁹ שביעית הערך. אם כן, יחס ערך⁵³⁰ שתי שביעיות ליטרא מהערך⁵³¹ הגדול וחמשה שביעיות⁵³² ליטרא מהערך⁵³³ הקטן, אל ערך שתי ליטראות מהערך⁵³⁴ הגדול⁵³⁵ וחמשה ליטראות מהערך⁵³⁶ הקטן⁵³⁷, הוא⁵³⁸ שביעית הערך. וכבר התבאר שזה הערך כלו⁵³⁹ הוא שטח ז' בי'ט'. אם כן, ערך זאת הליט' הוא שביעית שטח ז' בי'ט' שהוא י'ט' פשו'. והקש על זה⁵⁴⁰.

12. שאלה: הסוחר מוכר מסחרים מתחלפי⁵⁴¹ הערכים כמה שיהיו, ובא הקונה לקנות מדה אחת מכלם, יהיה ערכה מוסיף⁵⁴² על הערך הקטן ומחסיר מן הערך⁵⁴³ הגדול. כמה מן המדה יקח מאחד אחד מהם?

הנה ראוי שתזווג עם כל אחד מהמחסירים⁵⁴⁴ אחד מהמוסיפים⁵⁴⁵. ואם⁵⁴⁶ לא יספיקו⁵⁴⁷ המוסיפים אל⁵⁴⁸ המחסירים לפי שהיה⁵⁴⁹ מספר המוסיפים יותר או פחות, הנה תזווג עם כל אחד מהנשארים ממקביליהם, המסחר⁵⁵⁰ אשר ערכו⁵⁵¹ יותר קרוב אל הערך המבוקש⁵⁵², כדי שימעט המספר יותר⁵⁵³. ואחר⁵⁵⁴ תנהיג מכל זוג זוג על הצד הקודם, והנקבץ מיתרון כל אחד מהמוסיפים על זוגו, הם חלקי הליט'⁵⁵⁵. ואם היה שם⁵⁵⁶ מסחר יהיה ערכו כמו⁵⁵⁷ הערך המבוקש⁵⁵⁸, הנה זה המסחר⁵⁵⁹ אין זוג לו. ולזה תקח ממנו חלק אחד או חלקים כפי מה שתראה, ותוסיף על מספר החלקים הנקבצים, והנקבץ יהיה⁵⁶⁰ חלקי הליטרא.

⁴⁸⁹ NY - Missing. ⁴⁹⁰ Vi, Pm2462, Lo - 'ח'. Pm2462 has 'י'ז' in the margin. Pm2271 - 'יא'. ⁴⁹¹ Mo30 - השני. Je - Pm2462 has 'כ'ד' in the margin. Pm2462 - 'כ'. Vi, Pm2462 - 'כ'. ⁴⁹² Mo30, Pa - 'כ'. ⁴⁹³ NY - Missing. ⁴⁹⁴ Pa - Missing. ⁴⁹⁵ Pm2271 - 'יהיה ערכה' replaces והנה ערך - NY. ⁴⁹⁶ Pa - Missing. ⁴⁹⁷ Pa - Missing. ⁴⁹⁸ NY - Missing. ⁴⁹⁹ Pa - Missing. ⁵⁰⁰ Mo30, ⁵⁰¹ NY - Missing. ⁵⁰² Je, ⁵⁰³ Pa, ⁵⁰⁴ Mo30, ⁵⁰⁵ Mo30 - Missing. ⁵⁰⁶ Mo30 - Missing. ⁵⁰⁷ Mo30 - Missing. ⁵⁰⁸ Mo30 - Missing. ⁵⁰⁹ Vi, Pm2462, Lo - 'במספרי'. ⁵¹⁰ NY - Missing. ⁵¹¹ NY - Missing. ⁵¹² NY - Missing. ⁵¹³ NY - Missing. ⁵¹⁴ NY - Missing. ⁵¹⁵ NY - Missing. ⁵¹⁶ NY - Missing. ⁵¹⁷ NY - Missing. ⁵¹⁸ NY - Missing. ⁵¹⁹ Mo30, ⁵²⁰ Mo30, ⁵²¹ Mo30 - Missing. ⁵²² NY - Missing. ⁵²³ Je - 'is inserted after' replaces שתי שביעיות ליטרא מהערך הגדול וחמשה ליטראות מהערך הקטן. ⁵²⁴ Lo - Missing. ⁵²⁵ Vi - Missing. ⁵²⁶ NY - Missing. ⁵²⁷ NY - Missing. ⁵²⁸ NY - Missing. ⁵²⁹ Pm2271 - 'והוא' replaces ערך שתי ליטראות מהערך הגדול וחמשה ליטראות מהערך הקטן. ⁵³⁰ Je - Missing. ⁵³¹ NY - Missing. ⁵³² Pa - Missing. ⁵³³ NY - Missing. ⁵³⁴ NY - Missing. ⁵³⁵ Mo1063 - 'replaces שביעיות ליטרא' replaces וחמשה שביעיות ליטרא מהערך הגדול וחמשה ליטראות מהערך הקטן. ⁵³⁶ NY - Missing. ⁵³⁷ Mo30, Je - 'is inserted after' replaces שתי ליטראות מהערך הגדול וחמשה ליטראות מהערך הקטן. ⁵³⁸ Pm2271 - 'is duplicated' replaces שזה הערך כלו. ⁵³⁹ NY - Missing. ⁵⁴⁰ Vi, ⁵⁴¹ NY - Missing. ⁵⁴² Je, Mo30, ⁵⁴³ NY - Missing. ⁵⁴⁴ Je, Mo30, ⁵⁴⁵ Vi, Pm2271, Pm2462 - 'מחסיר מן הערך' replaces ויחסר מערך - NY. ⁵⁴⁶ Je, Mo30, Mo1063 - 'מחסינים' replaces מן המוספים. ⁵⁴⁷ Vi, Pa, Pm2271, Pm2462, Lo - 'אם' replaces לפי שהיה כי היה - NY. ⁵⁴⁸ Vi, Pa, Pm2271, Pm2462, Lo - 'אם' replaces יספיק - NY. ⁵⁴⁹ NY - Missing. ⁵⁵⁰ Vi, Pm2462, Mo1063 - 'replaces לדרך' replaces אשר ערכו שערך - NY. ⁵⁵¹ NY - Missing. ⁵⁵² NY - Missing. ⁵⁵³ NY - Missing. ⁵⁵⁴ Je - 'ואתה' replaces ויתר - NY. ⁵⁵⁵ Vi, Pm2462 - 'is inserted after' replaces ואחר. ⁵⁵⁶ Mo30 - 'is inserted after' replaces שם מספר - NY. ⁵⁵⁷ Pm2271 - 'replaces חלקי הליטרא' replaces חלקים מהליטרא - NY. ⁵⁵⁸ NY - Missing. ⁵⁵⁹ Vi, Pa, Pm2271, Pm2462, NY - 'replaces הערך המבוקש' replaces המסחר - NY. ⁵⁶⁰ Vi, Pa, Pm2271, Pm2462, NY - 'replaces' replaces המבוקש ערך הדרוש - NY. כמה - NY.

דמיון זה, שיהיה הסוחר⁵⁶¹ מוכר⁵⁶² מז' סמים⁵⁶³. ערך הסם⁵⁶⁴ הראשון ג' פשו' הליטרא; וערך הסם השני⁵⁶⁵ ה' פשו'⁵⁶⁶; וערך הסם השלישי⁵⁶⁷ ח' פשו'⁵⁶⁹; וערך⁵⁷⁰ הרביעי⁵⁷¹ יא' פשו'; וערך⁵⁷² החמישי⁵⁷³ טו' פשו'⁵⁷⁴; וערך⁵⁷⁵ השישי⁵⁷⁶ יט' פשו'⁵⁷⁷; וערך⁵⁷⁸ השביעי⁵⁷⁹ כח' פשו'⁵⁸⁰. ורצה הקונה לקנות ליטרא מכלם בטו' פשו'. והנה המוסיפים הם שנים: הסם אשר ערכו⁵⁸¹ יט' פשו'⁵⁸² והסם אשר ערכו⁵⁸³ כח' פשו'⁵⁸⁴ הליטרא⁵⁸⁵. והמחסירים⁵⁸⁶ הם ארבעה, והם: הסם אשר ערכו⁵⁸⁷ ג' פשו'⁵⁸⁸, ואשר ערכו⁵⁸⁹ ה' פשו'⁵⁹⁰, ואשר ערכו⁵⁹¹ ח' פשו'⁵⁹², ואשר ערכו⁵⁹³ יא' פשו'⁵⁹⁴. הנה⁵⁹⁵ נשים ג' פשו'⁵⁹⁶ גילוי⁵⁹⁷ ליט'⁵⁹⁸ פשו', וה⁵⁹⁹ פשו' גילוי לכח' פשו'⁶⁰⁰. ומפני⁶⁰² שנשאר עוד סמים במחסירים⁶⁰³ ולא נשאר מהמוסיפים⁶⁰⁴, נקח⁶⁰⁵ מהמוסיפים⁶⁰⁶ היותר קרוב אל טו' שהוא הערך המבוקש⁶⁰⁷, והוא יט'. ונזווג יט' עם כל אחד מהנשארים מהמחסירים⁶⁰⁸ כמו שתראה בזאת הצורה⁶⁰⁹.

ג	ה	ח	יא
יט	כח	יט	יט

וכבר ידענו איך⁶¹⁰ נקח ליטרא מכל זוג וזוג מאלו, יהיה ערכה טו' פשו'. ולזה, נקח מסם ג'⁶¹¹, ד'⁶¹² חלקים מיו'⁶¹³ בליטרא, ומסם יט', יב' חלקים מיו' בליט'. ונקח גם כן: מסם ה', יג' חלקים מכ'ג' בליטרא, ומסם כח', י'⁶¹⁴ חלקים מכ'ג' בליטרא. ונקח גם כן: מסם⁶¹⁵ ח', ד' חלקים מיא' בליטרא, ומסם יט', ז'⁶¹⁷ חלקים מיא' בליטרא.⁶¹⁸ ונקח גם כן: מסם⁶¹⁹ יא', ד' חלקים מח' בליטרא, ומסם⁶²¹ יט', ד' חלקים מח' בליטרא. הנה⁶²² מספר כל אלו החלקים⁶²³ הוא נח'⁶²⁴, ונוסיף שני חלקים בעבור⁶²⁵ טו' שאין לו גילוי. והנה⁶²⁶ ס', והם חלקי הליטרא. נקח⁶²⁷ מהם⁶²⁸: מסם⁶²⁹ ג' פשו'⁶³⁰, ד' חלקים; ומסם ה', יג' חלקים⁶³¹; ומסם ח', ד' חלקים; ומסם יא', ד' חלקים⁶³²; ומסם טו', שני חלקים; ומסם יט', כ'ג' חלקים; ומסם כח', י'⁶³³ חלקים. ויהיה ערך הליטרא טו' פשו', והוא המבוקש⁶³⁴.

והיה זה כן, לפי שהוא מבואר ממה שקדם⁶³⁵ שד' ליט'⁶³⁶ מערך ג' עם יב' ליטראות מערך יט', ערכם כמו שטח יו'⁶³⁷ בטו'⁶³⁸. ובזה⁶³⁹ התבאר⁶⁴⁰ הענין בכל שני מספרים גיליים מאלו. והוא מבואר⁶⁴¹ שב' ליטראות מערך טו', ערכם גם כן כמו שטח ב' בטו'. וכאשר קבצנו⁶⁴³ הכל, הנה ערך כל אלו הליטראות במספרם מוכה בטו' אשר הוא⁶⁴⁴, כמו שטח ס'⁶⁴⁵ בטו'.

ואולם, יחס חלק מס' בליטרא אל הליטרא, כמו יחס ערך חלק מס' בליטרא⁶⁴⁶ אל ערך הליטרא⁶⁴⁷. ויתבאר על צד הבאור הקודם⁶⁴⁸, שיחס ערך כל החלקים מקובצים⁶⁴⁹ אל ערך מקובץ⁶⁵⁰ הליטראות, שהוא כמו שטח⁶⁵¹ ס' בטו', הוא כיחס אחד אל ס'. ולזה יהיה ערך החלקים בכללם טו' פשו', שהוא אחד מס' בשטח ס' בטו'. והקש על זה.

13. שאלה: איש אחד שכר איש אחר⁶⁵² מספר מונח מהממון, שיעשה⁶⁵³ מלאכתו מספר מונח מן

⁵⁶¹ Pa - Missing. ⁵⁶² NY - Missing. ⁵⁶³ Pm2271 - Missing. ⁵⁶⁴ NY - Missing. ⁵⁶⁵ NY - Missing. ⁵⁶⁶ NY - Missing. ⁵⁶⁷ Pm2271 - Missing. ⁵⁶⁸ NY - Missing. ⁵⁶⁹ NY - Missing. ⁵⁷⁰ Mo30 - Missing. ⁵⁷¹ NY - Missing. ⁵⁷² Mo30 - Missing. ⁵⁷³ NY - Missing. ⁵⁷⁴ NY - Missing. ⁵⁷⁵ Mo30 - Missing. ⁵⁷⁶ NY - Missing. ⁵⁷⁷ Mo30 - Missing. ⁵⁷⁸ Mo30 - Missing. ⁵⁷⁹ NY - Missing. ⁵⁸⁰ Mo30 - Missing. ⁵⁸¹ NY - Missing. ⁵⁸² NY - Missing. ⁵⁸³ NY - Missing. ⁵⁸⁴ NY - Missing. ⁵⁸⁵ NY - Missing. ⁵⁸⁶ Mo30 - Missing. ⁵⁸⁷ NY - Missing. ⁵⁸⁸ Mo30 - Missing. ⁵⁸⁹ NY - Missing. ⁵⁹⁰ Mo30 - Missing. ⁵⁹¹ NY - Missing. ⁵⁹² Mo30 - Missing. ⁵⁹³ NY - Missing. ⁵⁹⁴ Mo30 - Missing. ⁵⁹⁵ Mo30 - Missing. ⁵⁹⁶ Mo30 - Missing. ⁵⁹⁷ Vi - Missing. ⁵⁹⁸ Mo1063 - Missing. ⁵⁹⁹ NY - Missing. ⁶⁰⁰ NY - Missing. ⁶⁰¹ Mo30 - Missing. ⁶⁰² NY - Missing. ⁶⁰³ NY - Missing. ⁶⁰⁴ Mo1063, Je, NY - Missing. ⁶⁰⁵ Pa - Missing. ⁶⁰⁶ Pm2271 - Missing. ⁶⁰⁷ NY - Missing. ⁶⁰⁸ NY - Missing. ⁶⁰⁹ Vi - Missing. ⁶¹⁰ NY - Missing. ⁶¹¹ Je - Missing. ⁶¹² Je - Missing. ⁶¹³ Je - Missing. ⁶¹⁴ Pa - Missing. ⁶¹⁵ Vi, Pm2462 - Missing. ⁶¹⁶ Pa - Missing. ⁶¹⁷ NY - Missing. ⁶¹⁸ Pm2271 - Missing. ⁶¹⁹ NY - Missing. ⁶²⁰ NY - Missing. ⁶²¹ Je - Missing. ⁶²² Mo30 - Missing. ⁶²³ NY - Missing. ⁶²⁴ Pa - Missing. ⁶²⁵ NY - Missing. ⁶²⁶ Pa, NY - Missing. ⁶²⁷ Pa - Missing. ⁶²⁸ Lo - Missing. ⁶²⁹ Vi, Pa, Pm2462 - Missing. ⁶³⁰ NY - Missing. ⁶³¹ Vi, Pa, Pm2271, Pm2462, Lo - Missing. ⁶³² Vi - Missing. ⁶³³ Mo30 - Missing. ⁶³⁴ NY - Missing. ⁶³⁵ NY - Missing. ⁶³⁶ Vi - Missing. ⁶³⁷ Mo30 - Missing. ⁶³⁸ Je, Mo30, Mo1063 - Missing. ⁶³⁹ Pa, Pm2271 - Missing. ⁶⁴⁰ Je - Missing. ⁶⁴¹ NY - Missing. ⁶⁴² Je, Pa - Missing. ⁶⁴³ NY - Missing. ⁶⁴⁴ Pa - Missing. ⁶⁴⁵ NY - Missing. ⁶⁴⁶ Pm2271 - Missing. ⁶⁴⁷ Pa - Missing. ⁶⁴⁸ Pa - Missing. ⁶⁴⁹ NY - Missing. ⁶⁵⁰ NY - Missing. ⁶⁵¹ Je - Missing. ⁶⁵² Pa, NY - Missing. ⁶⁵³ NY - Missing.

הימים⁶⁵⁴. וזאת המלאכה אשר יעשה⁶⁵⁵, ישכור לו בכל יום מאלו הימים⁶⁵⁶ מספר מונח מן האנשים, ינהיג כל אחד מהם⁶⁵⁷ מספר מונח מהבהמות⁶⁵⁸, תשא כל אחת מהן מספר מונח מן המדות⁶⁵⁹, ותלך כל אחת מהן מספר מונח מן הדרך⁶⁶⁰. ושנה השכיר בקצת המספרים⁶⁶¹ או בכלם. כמה שכירתו?

קח המספר⁶⁶² המורכב מכל המספרים שהתנה ושמור. גם קח המספר המורכב⁶⁶³ מכל המספרים שהשלים, וכיחס⁶⁶⁴ השמור אל זה המספר המורכב, כן יחס השכירות שהתנה לתת לו אל מה שהוא חייב לתת לו.

דמיון זה, ששכר ראובן⁶⁶⁵ את שמעון⁶⁶⁶ ליטר⁶⁶⁷ שיעשה מלאכתו ט'⁶⁶⁷ ימים. וזאת המלאכה⁶⁶⁸ ישכור לו בכל יום יג' מן האנשים, ינהיג כל אחד מהם שבעה מהבהמות⁶⁶⁹, תשא כל אחד מהם ט' מן המדות⁶⁷⁰, ותלך ו' פרסאות. והוא שכר לו ח'⁶⁷¹ ימים, יז' מן האנשים⁶⁷², ותנהיג כל אחד מהם ששה מהבהמות⁶⁷³, ונשאה כל אחת מהם⁶⁷⁴ יא' מן המדות⁶⁷⁵ והלכה ז' פרסאות.

והנה המספר המורכב מהמספרים שהתנה⁶⁷⁶: שהם ט', יג', ז', ט' וי'⁶⁷⁷, וי' הוא⁶⁷⁸ עג' אלפים ותשי', והוא השמור. והמספר המורכב מהמספרים שהשלים: שהם ח'⁶⁷⁹, יז', וי', יא', ז' הוא ס'ב' אלפים ות'ל'ב'. והנה יחס י' ליט' אל מה שהוא חייב⁶⁸⁰ לו, כיחס השמור אל ס'ב' אלפים ות'ל'ב'. ואם תערך י' ליט', שהוא הראשון, על הרביעי שהוא ס'ב' אלפים ות'ל'ב'⁶⁸¹, ותחלק העולה על השמור, יצאו לך הליטראות וחלקי הליטרא שהוא חייב לו. והם ח' ליט' וחצי, ואלף וז' מאות ופיה' חלקים, מס'ב' אלפים ות'ל'ב'⁶⁸² בליט', שהם ה'⁶⁸³ פשו' וניט'⁶⁸⁴ אלפים ת'ת'ני' חלקים מעג' אלפים תשי'⁶⁸⁵ בפשוט.

והיה זה כן, לפי שיחס מה שהוא חייב לו אל מה שהתנה, הוא כיחס מה שעשה אל מה שהתנה לעשות. ויחס מה שעשה אל מה שהתנה⁶⁸⁶ לעשות⁶⁸⁷, הוא מחובר מיחסי המספרים שהתנה⁶⁸⁸ אל גיליהם שהשלים⁶⁸⁹. וזה היחס⁶⁹⁰ המחובר, כבר התבאר שהוא כמו יחס⁶⁹¹ המספר המורכב מהמספרים⁶⁹² שהתנה אל המספר המורכב מהמספרים⁶⁹³ שהשלים. והקש על זה.

ומזה הבאור התבאר⁶⁹⁴: אם⁶⁹⁵ התנה אדם לאדם⁶⁹⁶ למלאה⁶⁹⁷ ממסחר מה כלי, ארכו מספר מונח, ורחבו מספר מונח, ועמקו מספר מונח⁶⁹⁸, במספר מה מן הממון⁶⁹⁹; ומלא לו כלי אחר⁷⁰⁰ מתחלף הרחקים לכלי אשר התנה⁷⁰¹; כמה חייב לו? וזה, שכמו יחס המספר המורכב מהשלשה רחקים אשר התנה⁷⁰², אל המספר המורכב מהשלשה רחקים⁷⁰³ אשר השלים⁷⁰⁴, כן יחס הערך שהתנה⁷⁰⁵ לו⁷⁰⁶ אל מה שהוא חייב⁷⁰⁷ לו. וכן תשפוט במה שידמה לזה.

והמשל, שמכר המוכר לקונה⁷⁰⁸ מלא כלי⁷⁰⁹ משמן בערך כ'⁷¹⁰ די'. אך הכלי⁷¹¹ עשרה מדות, ורחבו⁷¹² תשעה, ועמקו⁷¹³ יב'. ומלא לו כלי אחר⁷¹⁴, ארכו אחד⁷¹⁵ עשר, ורחבו⁷¹⁶ ששה⁷¹⁷, ועמקו⁷¹⁸ שבעה עשר⁷¹⁹. והנה⁷²⁰ המספר המורכב מהרחקים הקודמים, הוא אלף ופ'⁷²¹, והוא השמור. והמספר המורכב⁷²² מהרחקים שהשלים, הוא⁷²³ אלף וק'כ'ב'. והנה כיחס השמור אל אלף וק'כ'ב', כן יחס כ'⁷²⁴ די' אל⁷²⁵ מה שהוא חייב לו.

מימים - NY⁶⁵⁶. וזאת המלאכה אשר יעשה replaces ומלאכה זו שעשה - NY⁶⁵⁵. מן הימים replaces מהימים - NY⁶⁵⁴ replaces מהמדות - NY⁶⁵⁹ Vi, NY. מן הבהמות - Mo30, Mo1063, Je. מהם Missing - NY⁶⁵⁷. מאלו הימים replaces מן המספרים - Vi⁶⁶¹. מן הדרך replaces מהדרך - NY. מן הדרך Missing - Pa⁶⁶⁰. מן המדות Missing - Pa. מן המדות ששכר ראובן replaces ראובן שכר - NY⁶⁶⁵. וכיחס - Vi⁶⁶⁴, Pm2462. 'is inserted after' - Pa⁶⁶³. מספר - Pa⁶⁶². מדות - NY⁶⁷⁰ Mo30. מן הבהמות - NY⁶⁶⁹ Mo30. וזאת המלאכה replaces ומלאכה זו - NY⁶⁶⁸. ט'ו' - Pa⁶⁶⁷. ג' - Pa⁶⁶⁷ Mo1063. מן האנשים replaces מהאנשים - Pa⁶⁷². ה' - Pa⁶⁷¹. מן המדות replaces מהמדות - Pa. מן המדות replaces שחייב - Pa⁶⁸⁰ NY - Missing. והוא - Vi⁶⁷⁹, Pm2462. 'is crossed out' - Vi⁶⁷⁸. 'is inserted after' - Pa⁶⁷⁴ NY - Missing. מן הבהמות - Je⁶⁷⁷ Vi, replaces שהו ח' - Pm2271⁶⁸³. ות'נ'ב' - Pa⁶⁸³. ומע'ג' אלפים תשי' should be מס'ב' אלפים ות'נ'ל'ב' - Error. הוא כיחס מה שעשה אל מה שהתנה לעשות. ויחס מה - Pa - Missing. ותשי' - Vi⁶⁸⁵. ונ'ה' - Pa⁶⁸⁴. שהם ה' - Vi⁶⁸⁹ Mo30 - Missing. ויחס מה שעשה אל מה שהתנה לעשות - Mo30⁶⁸⁷. שעשה אל מה שהתנה מן המספרים - Vi⁶⁹², Pm2462, Lo. כמו יחס replaces כיחס - NY⁶⁹¹. שיחס - NY, Pm2271. שהיחס - Pa⁶⁹⁰. שתשלם - שאם - Pa⁶⁹⁵. הבאור התבאר replaces יתבאר - NY⁶⁹⁴. שהתנה אל המספר המורכב מהמספרים - Pa⁶⁹³ replaces but it is in the margin. מונח - Mo1063 - Missing⁶⁹⁸. למלא - Vi⁶⁹⁷, Pm2462, Lo. אדם לאדם replaces איש לאיש - NY⁶⁹⁶ replaces שהתנה - NY⁷⁰¹. אחד - Pa⁷⁰⁰. מן הממון replaces מהממון - NY⁶⁹⁹. ועמקו מספר מונח - NY replaces אשר השלים - NY⁷⁰⁴. שהרכיב - Pa⁷⁰³. אשר התנה replaces שהתנה - NY⁷⁰². התנה replaces המשל מכר איש לאיש - NY⁷⁰⁸. שהוא חייב replaces שחייב - NY⁷⁰⁷. לו - NY - Missing. עמו - Je⁷⁰⁶. התנה אך replaces ערכו - NY⁷¹¹. כג' - NY⁷¹⁰. מלא כלי replaces כלי מלא - Vi⁷⁰⁹, Pm2462. והמשל, שמכר המוכר לקונה ארכו אחד replaces אחד ארכו - Pa⁷¹⁵. אחר - Mo1063, Mo30, Je - Missing⁷¹³. עמקו - NY⁷¹². הכלי replaces אחד ארכו - Pa⁷¹⁵. ומלא לו כלי, ארכו אחד עשר, ורחבו ששה, ששה, Lo - Missing⁷¹³. Vi⁷¹⁷, Pm2462. רחבו - NY⁷¹⁶ - The phrase is in the margin. ונ' - Vi⁷²¹, Pm2462. הנה - NY⁷²⁰. שבעה עשר replaces יח' - Pa⁷¹⁹, Pm2271. עמקו - NY⁷¹⁸. והאל - Pm2271 - Missing⁷²⁵. but 'כ' is in the margin. והוא - NY⁷²⁴ Mo1063. והמספר המורכב replaces והמורכב

14 (Ed. 1). ⁷²⁶שאלה: ראובן קנה חלקים מה⁷²⁷ מהמדה במספר ככה מהדינרין, ומכר חלקים ככה מהמדה במספר ככה מהדינרין⁷²⁸, והיה הממון ככה. ורצינו לדעת⁷²⁹ אם הרויח או הפסיד וכמה?

הדרך בזה שתוציא סך דינרי ערך המדה לכל אחד מהערכין. ואחר כן יתבאר⁷³⁰ לך אם הפסיד או הרויח במדה, וכמה מן הדינר. וכזה⁷³¹ יתבאר⁷³² לך כמה סך מדות המסחר⁷³³. ערוך סך מדות המסחר על מה שהרויח במדה או הפסיד, והעולה הוא סך הדינר' שהפסיד או הרויח.

ואם היתה השאלה בהפך. ר"ל שהרויח או הפסיד מספר ככה מהדינרין, ובאת לדעת⁷³⁴ כמה היה הממון או מדות⁷³⁵ המסחר⁷³⁶? תחלק המספר⁷³⁷ מהדינרין שהרויח בכל המסחר⁷³⁸ או הפסיד, על מה שהרויח⁷³⁹ במדה או הפסיד. והעולה הוא סך מדות המסחר, וערכם לפי מה שקנה הוא הממון.

דמיון: ראובן קנה ב' חמישיות המדה וג' שביעיותיה, ז' דינר וח' חלקים מ'א' בדינר. ומכר ד' תשיעיותיה⁷⁴⁰, ח' דינרין וג' שביעיות⁷⁴¹ הדינר, והיה הממון מאה דינרין. ורצינו לדעת⁷⁴² אם הפסיד או הרויח וכמה? והנה ערך המדה לפי מה שקנה ט' דינרין וק'ד' חלקים משי'ט' בדינר. וערך המדה לפי מה שמכר י'ח' דינר וכי'ז' חלקים מכ'ח' בדינר. ולזה היה סך מדות המסחר י' מדות וכ'א' מאות ונ' חלקים מכי'ט' מאות ועי'ה⁷⁴⁴ במדה⁷⁴⁵, שהם⁷⁴⁶ פ'ו' חלקים מקי'ט' במדה. והנה הרויח במדה, ט' דינר וה' אלפים ות'ש'א' חלקים מח' אלפים ת'ת'ק'ל'ב' בדינר. ערכנוהו על מדות המסחר והנה הרויח קי'ג' דינר וש'ע' אלפים⁷⁴⁹ ומ' חלקים מאלף וס'ב' אלפים⁷⁵⁰ ות'ת'ק'ח' בדינר. והם ג' אלפים וק'צ' חלקים מט' אלפים ק'ס'ג' בדינר⁷⁵².

ואם אמר השואל שהרויח ראובן או הפסיד בזה המסחר, קי'ג' דינר. ורצינו לדעת⁷⁵⁴, כמה הממון? הנה⁷⁵⁵ תחלק במשלינו זה⁷⁵⁶ ק' דינר על מה שהרויח במדה אחת, שהוא ט' דינר וה' אלפים ת'ש'א' חלקים מח' אלפים⁷⁵⁷ ת'ת'ק'ל'ב' בדינר. והעולה תהייה⁷⁵⁸ מדות המסחר. והם י' מדות⁷⁵⁹ מדות ול'ב' אלפים וש'י' חלקים מפ'ו' אלפים ופ'ט' חלקים במדה. ואם תערוך מדות המסחר על סך דינר⁷⁶⁰ ערך המדה לפי מה שקנה, יהיה העולה בידך הממון. וזה כלו מבואר הסבה עם מה שקדם מהדברים⁷⁶¹.

14 (Ed. 2). ⁷⁶²שאלה: איש אחד קנה חלק מה או חלקים מה ממדה או ליטרא, במספר מונח מהדינר, ומכר חלקים אחרים מחסירים מהראשון במספר ההוא בעינו מהדינרין, והרויח ככה. כמה הממון?

והמשל, שקנה ראובן ב' חמישיות המדה וג' שביעיות, ב' דינר. ומכר ד' תשיעיותיה, ב' דינר⁷⁶³. והרויח ק' דינר. ורצינו לדעת כמה הממון?

הדרך בזה, שתקח המורה לכל אלו החלקים⁷⁶⁴, הן⁷⁶⁵ מהמדה הן מהדינרין, אם קרה שיהיו בהם חלקים. והנה המורה לכל אלו החלקים במשלנו הוא ש'ט'ו', והיא המדה. קח ממנו ב' חמישיותיו וג' שביעיותיו ויעלה רי'ו'י⁷⁶⁶. הנה אם כן, בדי' יקנה מאלו החלקים, ק'ח'. גם קח ממנו ד' תשיעיותיו ועלה קי'מ'⁷⁶⁷. הנה אם כן, בדי' יתן ע' מאלו החלקים. ולזה ירויח בדי' לח' חלקים. וכבר היה הרויח ק' דינר, שהוא ז' אלפים מאלו החלקים. הנה ראוי שנקח מספר יהיה יחסו אל ק'ח', כיחס ז' אלפים אל לח', וכבר התבאר דרך לקיחתו. ואם חלקת העולה על ע' תמצא מספר הממון עם מה שהרויח יחד. ואם חלקת העולה על ק'ח', שהוא סך חלקי הדינר לפי מה שקנה, תמצא מספר הממון. וזה מבואר הסבה עם מה שקדם מהדברים.

ואם היתה השאלה בהפך: ר"ל, שהפסיד ק' דינר בשקנה ד' תשיעיות המדה ב' דינר, ומכר ב' חמישיותיה⁷⁶⁸ עם ג' שביעיותיה ב' דינר; הדרך אחת, אלה שכאשר תחלוק העולה על ע', יהיה לך מספר הממון, ואם תחלקהו על ק'ח', יהיה לך הנשאר לו אחר ההפסד. ואם שאל כמה המקח, חלק העולה על ש'פ'ה⁷⁶⁹, שהם חלקי המדה⁷⁷⁰, והנה מדות המקח. והקש על זה.

ומכר חלקים ⁷²⁶ Je, Mo30, Mo1063 - Omit this whole problem. ⁷²⁷ Pa, Pm2271 - ככה. ⁷²⁸ Vi, Pm2462, Lo, NY - Missing
ובזה - ⁷³¹ Pm2462. ואחר כן יתבאר replaces אחר יבואר - ⁷³⁰ NY. לידע - ⁷²⁹ NY. ככה מהמדה במספר ככה מהדינרין
⁷³² Pa - מדות ⁷³⁵ Pa, Pm2271, NY - Missing. לידע - ⁷³⁴ NY. המסחר ⁷³³ Vi, Pm2462, Lo - Missing. יבואר - ⁷³⁷ Vi, Pm2462, Lo - Missing. המספר
בכל המסחר או הפסיד, על מה שהרויח ⁷³⁹ Pm2271 - Missing. המספר - ⁷³⁸ Vi. המסחר - ⁷⁴¹ Pa. תשיעית - ⁷⁴⁰ Pa -
במדה ⁷⁴⁵ NY - Missing. ועי'ה ⁷⁴⁴ Pa - Missing. וני'ז' - ⁷⁴³ Pa. לידע - ⁷⁴² NY. שביעיותיה - ⁷⁴¹ Pa. תשיעית - ⁷⁴⁰ Pa -
חלקים - ⁷⁵⁰ Pa. חלקים - ⁷⁴⁹ Vi, Pm2462, Lo - הפסיד. ⁷⁴⁷ Vi, Pm2462, Lo - הפסיד. ⁷⁴⁶ Vi, Pm2462, Lo - הפסיד.
⁷⁵¹ NY - הנה ⁷⁵⁵ NY - Missing. לידע - ⁷⁵⁴ NY. ⁷⁵³ Vi, Pa, Pm2271, Pm2462 - הפסיד. ⁷⁵² Vi - הפסיד. ⁷⁵¹ Pm2462 -
⁷⁶¹ NY דינר ⁷⁶⁰ NY - Missing. ו' - ⁷⁵⁹ Vi, Pm2271, Pm2462, NY, Lo - הפסיד. ⁷⁵⁸ NY - הפסיד. ⁷⁵⁷ Pa - הפסיד. במשלנו זה ⁷⁵⁵ Pa -
⁷⁶³ Pa, Pm2271 - Omit this whole problem. ⁷⁶² Vi, Pm2462, NY, Lo - הפסיד. עם מה שקדם מהדברים replaces ממה שקדם -
replaces בדינר ⁷⁶⁴ Pa - Contains the problem only up to here, but places this fragment after Problem 17.
⁷⁶⁵ Error - Contains the problem only up to here, but places this fragment after Problem 17. ⁷⁶⁶ Error - This should be
The rest of the problem follows this error consistently. ⁷⁶⁷ Mo30 - ת'מ'. ⁷⁶⁸ Mo30 - חמישיות. ⁷⁶⁹ Error - Should
המורה - ⁷⁷⁰ Je. ש'ט'ו'י.

וכן אם לא היה מספר הדי' שוה: ר"ל, שקנה חלקים מה מהמדה בג' די', ומכר חלקים מה ממנה כ'ה די', והרויח או הפסיד ק' די'.⁷⁷¹ תוציא בדרך הקודם החלקים מהמורה שיקנה די', גם החלקים שימכר די', ותמשיך המעשה על האופן הקודם, ויצא לך הדרוש.

ואם היו החלקים אחדים ומספר הדי' מתחלף, משל זה: שיקנה ד' חלקים מז' בליט' עם ה' חלקים מי'א' בה'⁷⁷², ז' די' וח' חלקים מי'א'⁷⁷³ בדי'; וימכר אלו החלקים, ט' די' וג' חלקים מי'ג' די'; והרויח ק' די'; ושאל שואל: כמה הממון או כמה המקח? הנה הדרך שתקח המורה אל כל החלקים הן מהליט', והוא יהיה חלקי⁷⁷⁴ הליט'. ותדע סך החלקים שיקנה בדי', וסך החלקים שיתן בדי'. ותמשיך הענין על האופן הקודם, הן לדעת מספר הממון, הן לדעת מספר המקח.

ואם ישאל אדם: כמה שעור בעל שעור מה, שב'⁷⁷⁵ שביעיותיו עם ג'⁷⁷⁶ חמישיותיו מוסיפים על ד' תשיעיותיו שעור מה? או מחסירים? הנה הדרך בזה מבוארת בתמונת מ'ט'.

(Ed. 1) 15. שאלה⁷⁷⁷: ראובן קנה חלקים ככה מהמדה במספר ככה מהדינרין, והיה⁷⁷⁸ הממון מספר ככה מהדינר⁷⁷⁹. ומכר קצת המסחר חלקים⁷⁸⁰ ככה מהמדה⁷⁸¹ במספר ככה מהדי⁷⁸²; וקצתו האחר, מכר⁷⁸³ חלקים ככה מהמדה במספר ככה מהדי⁷⁸⁴. ולא הרויח ולא הפסיד. ורצינו לדעת: כמה מהמסחר⁷⁸⁵ מכר לערך הראשון וכמה לערך השני?

הנה מן המחוייב⁷⁸⁶, אם היתה⁷⁸⁷ השאלה צודקת⁷⁸⁸, שירוויח בערך האחד ויפסיד בערך השני. והנה תוציא ערך⁷⁸⁹ המדה לכל אחד מהערכים, ותראה כמה הפסיד במדה לערך האחד, וכמה הרויח⁷⁹⁰ במדה לערך השני. והנה כיחס ההפסד אל הרויח⁷⁹¹, כן יחס מה שמכר לערך המותר אל מה שמכר לערך המחסיר⁷⁹². וזה יתבאר⁷⁹³ במעט עיון⁷⁹⁴ מתמונת ל'ט' מהמאמר⁷⁹⁵ הראשון. וכאשר קבצנו, יהיה יחס ההפסד אל הרויח וההפסד מקובצים⁷⁹⁶, כיחס מה שמכר לערך⁷⁹⁷ המותר אל כל המסחר. ולפי ששלשה מאלו ידועים לך⁷⁹⁸, תוכל להוציא הרביעי על האופן⁷⁹⁹ הקודם⁸⁰⁰ בראש זה השער⁸⁰¹.

דמיון זה⁸⁰², ראובן קנה ב' שביעיות המדה, ג' דינרין ורביע דינר⁸⁰³, והיה הממון ק' דינר. ומכר קצת המסחר, ד' תשיעיות המדה, ו' דינרין ושליש. וקצתו, מכר ה' חלקים מי'א' במדה, ד' דינר וחומש דינר. והנה ערך המדה לפי מה שקנה, י'א' דינר וג' שמיניות הדינר. וערכה לפי⁸⁰⁴ הערך⁸⁰⁵ הראשון⁸⁰⁶, י'ד' דינר ורביע דינר. ולפי הערך⁸⁰⁷ השני⁸⁰⁸, יהיה ערכה ט' דינר וו' חלקים מכה' בדינר. ולזה יהיה המסחר, ח' מדות וע'ב' חלקים מצ'א' בדינר. והנה מה שהרויח במדה לפי הערך⁸⁰⁹ הראשון⁸¹⁰ הם ב' דינר וז' שמיניות הדינר⁸¹¹. ומה שהפסיד במדה לפי הערך⁸¹² השני⁸¹³ הם ב' דינר וכז' חלקים ממאתים בדינר. והנה ההפסד⁸¹⁴ והרויח מקובצים⁸¹⁵ הם ה' דינר וב' חלקים ממאתים בדינר.

ערוך סך דינר ההפסד ושבריהם על סך מדות המסחר⁸¹⁶ ושבריהן, וחלק העולה על סך דינר ההפסד והרויח מקובצים⁸¹⁷ ושבריהם. והעולה הוא⁸¹⁸ סך מדות המסחר שמכר לערך המותר ושבריהם. ערכת ב' שלמים וכז'⁸¹⁹ חלקים ממאתים באחד, על ח' שלמים וע'ב' חלקים מצ'א' באחד. וחלקת העולה על ה' שלמים וב' חלקים ממאתים באחד, והעולה מן החלוקה⁸²⁰ הוא סך⁸²¹ המדות⁸²² שמכר לערך המותר ושבריהן. והנשאר מן המסחר⁸²³, מכר לערך המחסיר⁸²⁴.

ואם אמר השואל שהרויח או הפסיד מספר מה מן הדינרין⁸²⁵, תקח מספר המדות אשר ירויח⁸²⁶ בהם⁸²⁷ זה הסך אם הרויח, או אשר יפסיד בהם⁸²⁸ זה הסך⁸²⁹ אם הפסיד, ותוציא והו⁸³¹ מן המסחר⁸³² ושמהו. והנשאר⁸³³ מהמסחר⁸³⁴ תחלקהו⁸³⁵ על האופן הקודם, ותמצא מה שמכר לערך המותר ממנו. והשאר⁸³⁶ ממנו⁸³⁷ הוא מה שמכר לערך המחסיר⁸³⁸. ואם הפסיד, תחבר⁸³⁹

⁷⁷¹ Mo30 - is inserted before הדרך. ⁷⁷² Error - This should be בה. ⁷⁷³ Mo1063 - י'ח'. ⁷⁷⁴ Mo1063 - חלק. ⁷⁷⁵ Je - Missing. ⁷⁷⁶ Je - שב' is inserted after שביעיותיו. ⁷⁷⁷ Je, Mo30, Mo1063 - Omit this whole problem. ⁷⁷⁸ Vi, Pm2462 - replaces מן ככה הדינר'. ⁷⁷⁹ Pm2271, NY - Missing. ⁷⁸⁰ Pa - Missing. ⁷⁸¹ Pm2462, Lo - המדה. ⁷⁸² Pa - מן המדה. ⁷⁸³ NY - וכמה הדינר'. ⁷⁸⁴ וכמה הדינר'. ⁷⁸⁵ Vi, Pm2462, Lo - Missing. ⁷⁸⁶ NY - Missing. ⁷⁸⁷ NY - Missing. ⁷⁸⁸ NY - Missing. ⁷⁸⁹ NY - Missing. ⁷⁹⁰ NY - Missing. ⁷⁹¹ NY - Missing. ⁷⁹² NY - Missing. ⁷⁹³ NY - Missing. ⁷⁹⁴ NY - Missing. ⁷⁹⁵ NY - Missing. ⁷⁹⁶ NY - Missing. ⁷⁹⁷ NY - Missing. ⁷⁹⁸ NY - Missing. ⁷⁹⁹ NY - Missing. ⁸⁰⁰ Pa, Pm2271, NY - Missing. ⁸⁰¹ NY - Missing. ⁸⁰² Pa, Pm2271, NY - Missing. ⁸⁰³ NY - Missing. ⁸⁰⁴ Pa, Pm2271, NY - Missing. ⁸⁰⁵ NY - Missing. ⁸⁰⁶ NY - Missing. ⁸⁰⁷ NY - Missing. ⁸⁰⁸ NY - Missing. ⁸⁰⁹ NY - Missing. ⁸¹⁰ NY - Missing. ⁸¹¹ Pa, Pm2271, NY - Missing. ⁸¹² NY - Missing. ⁸¹³ NY - Missing. ⁸¹⁴ NY - Missing. ⁸¹⁵ NY - Missing. ⁸¹⁶ NY - Missing. ⁸¹⁷ NY - Missing. ⁸¹⁸ Pa, Pm2271, Lo - Missing. ⁸¹⁹ Pa - Missing. ⁸²⁰ NY - Missing. ⁸²¹ Pa - Missing. ⁸²² Pm2271, NY - Missing. ⁸²³ NY - Missing. ⁸²⁴ NY - Missing. ⁸²⁵ NY - Missing. ⁸²⁶ NY - Missing. ⁸²⁷ NY - Missing. ⁸²⁸ NY - Missing. ⁸²⁹ Vi, Pm2462, Lo - Missing. ⁸³⁰ NY - Missing. ⁸³¹ Pa, Pm2271, NY - Missing. ⁸³² Pa, NY - Missing. ⁸³³ Pa - Missing. ⁸³⁴ Vi - Missing. ⁸³⁵ Pa - Missing. ⁸³⁶ NY - Missing. ⁸³⁷ Pa - Missing. ⁸³⁸ NY - Missing. ⁸³⁹ Pa - Missing.

מה שמכר לערך המחסיר⁸⁴⁰ עם השמור. ואם הרויח, תחברו⁸⁴¹ עם מה שמכר לערך המותיר.

ואם היתה השאלה⁸⁴² שמכר כ' מדות⁸⁴³ לערך המותיר, ורצינו לדעת⁸⁴⁴ כמה מן המדות⁸⁴⁵ מכר לערך המחסיר⁸⁴⁶ בדרך⁸⁴⁷ שלא ירויח ולא יפסיד; הנה כיחס כ' מדות אל הנעלם, כן יחס ב' דינרין וכ' חלקים ממאתים דינר אל כ' דינ' וז' שמיניות הדינר. ולזה⁸⁴⁸ תוכל לדעת הנעלם על האופן שקדם⁸⁴⁹.

וממה שקדם יתבאר לך: אם החליף אדם⁸⁵⁰ מסחר⁸⁵¹ מה במסחר אחר⁸⁵²; וערך החלקים⁸⁵³ מן המדה⁸⁵⁴ ממה שנתן, מספר ככה מן הדינ'; וערך חלקים אחרים⁸⁵⁵ מן המסחר⁸⁵⁶ שקבל ככה; ונתן מספר⁸⁵⁷ ככה מן המדות⁸⁵⁸; כמה ראוי שיקבל? וזה שתוציא ערך המדה לכל אחד מהערכים. וכיחס ערך המדה שנתן⁸⁵⁹ אל ערך⁸⁶⁰ המדה שקבל, כן יחס סך המדות שקבל אל סך⁸⁶¹ המדות שנתן. ושלושה מאלו המספרים ידועים לך⁸⁶², ולזה תוכל להוציא הרביעי.

וכן⁸⁶³ אם ידעת סך המדות שנתן ושקבל מקובצות, הנה⁸⁶⁴ תוכל להוציא כמה מן המדות⁸⁶⁵ נתן, וכמה קבל. וזה שתוציא ערך המדה לכל אחד מהערכים, וכיחס ערך המדה ממה שנתן אל מקובץ⁸⁶⁶ ערכי המדה ממה שנתן ושקבל, כן יחס סך⁸⁶⁷ המדות שקבל אל מקובץ⁸⁶⁸ סך המדות שנתן ושקבל. והנה שלושה⁸⁶⁹ מאלו המספרים⁸⁷⁰ ידועים לך⁸⁷¹ ומהם⁸⁷² תוכל⁸⁷³ להוציא⁸⁷⁴ הרביעי.

וכן יתבאר⁸⁷⁵ לך: אם החליף אדם מסחר⁸⁷⁶ מה בשני מסחרים, וערך חלקים מה מן המדה⁸⁷⁷ ממה שנתן מספר ככה מן הדינר'; וערך חלקים אחרים מן המדה⁸⁷⁸ מאחד מן המסחרים שקבל ככה; וערך חלקים אחרים מן המדה⁸⁷⁹ משני⁸⁸⁰ המסחרים⁸⁸¹ שקבל ככה; ונתן מספר ככה מהמדות⁸⁸²; וקבל מספר ככה מהמדות בין שני המסחרים. ורצית לדעת⁸⁸³: כמה מן המדות⁸⁸⁴ קבל מהמסחר⁸⁸⁵ האחד⁸⁸⁶, וכמה⁸⁸⁷ מן המסחר⁸⁸⁸ השני?

הנה תוציא ערך מה שנתן בכללו, ותחלקהו על מספר המדות שקבל. והוא יהיה ערך המדה המעורבת משני אלו המסחרים⁸⁸⁹. וכבר קדמה לך הדרך, כמה חלקים מהמדה ילקחו⁸⁹⁰ מהמסחר האחד⁸⁹¹ וכמה⁸⁹² מהמסחר⁸⁹³ השני, ויהיה ערך המדה ככה. ולזה תכפיל⁸⁹⁴ מספר חלקי המדה שיקח מהמספר⁸⁹⁵ האחד⁸⁹⁶, על מספר מדות⁸⁹⁷ השני⁸⁹⁸ מסחרים⁸⁹⁹ שקבל. והחלקים ההם, הם חלקי המדה שקבל מזה המסחר, והשאר קבל מהמסחר השני. וסבת זה מבוארת עם מה שקדם מהדברים⁹⁰⁰.

דמיון, ראובן נתן לשמעון ז' מדות ממסחר מה⁹⁰¹, ערך המדה ב' דינ' ושביעית; וקבל משמעון ט' מדות משני מסחרים⁹⁰², ערך המדה מהמסחר⁹⁰³ האחד, דינר וחצי, וערך המדה מהמסחר⁹⁰⁴ השני⁹⁰⁵ ב' דינ' וג' רביעיות. ויהיה ערך⁹⁰⁶ ה'ט' מדות שקבל כערך⁹⁰⁷ ה'ז' מדות שנתן. ורצינו לדעת⁹⁰⁸: כמה מדות⁹⁰⁹ קבל מהמסחר⁹¹⁰ האחד, וכמה⁹¹¹ מהמסחר⁹¹² השני?

הנה ידענו שערך מה שקבל הם ט' דינר. ולזה יהיה ערך המדה ממה שקבל, דינר וב' שלישיות. ולפי שהיה ערך המדה מהמסחר⁹¹³ האחד דינר וחצי ומהמסחר השני⁹¹⁴ ב' דינרין וג' רביעיות⁹¹⁵, הנה יקח ב' חלקים מ'טו' במדה מהמסחר אשר ערך⁹¹⁶ המדה ממנו ב' דינ' וג' רביעיות, וי'ג' חלקים מהמדה מהמסחר האחר. ויהיה⁹¹⁷ ערך המדה, דינר וב' שלישיות הדינר. וזה יתבאר כשהשיבנו כל שברי הדינרין אל חלקים ממין אחד⁹¹⁸. רצוני⁹¹⁹, השליש והחצי והרביעי. וזה

היתה replaces שאל - NY 842. חבורה - NY 841. ואם הפסיד, תחבר מה שמכר לערך המחסיר - NY 840 Vi, Missing. החוסר - NY 846. מן המדות replaces מהמדות - NY 845. לידע - NY 844. כ' מדות replaces במדות - Pa 843. השאלה תוכל לדעת הנעלם על replaces תדע הנעלם בצד הקודם - NY 849. ולזה is inserted after לא - Pa 848, Pm2462. לערך - מהמדה - NY 854. חלקים - Pa 853, Pm2462, Lo. אחד - Pa 852, Pm2271. מספר - Pa 851. אדם - Pa 850, Missing. האופן שקדם - NY 859, Missing. מן המדות replaces מהמדות - NY 858. המספר - Pa 857. מהמסחר - NY 856. אחרים - NY 855, Missing. מהמדות - Pa, NY 865. הנה - NY 864, Missing. כן - Pa 863. לך - NY 862, Missing. ערך - Pa 861. לערך - NY 860. שנתן replaces לונקבץ - NY 869. אל מקובץ replaces לונקבץ - NY 868. סך - Pa 867, Pm2462, Lo, Missing. נקבץ - NY 866. מן המדות replaces NY - ומה - Pa 872, Missing. לך - NY 871. והנה שלושה מאלו המספרים replaces וג' מספרים אלו - NY 870. השלושה - Pa 878. מן המדה replaces מהמדה - NY 877. מספר - Pa 876. יבואר - NY 875. לידע - NY 874. תוציא - Pa 873, Pm2462. ולזה מאחד מן - Pa 879, Pm2271, NY, Missing. מן המדה replaces מהמדה - Pa 879. מן המדה replaces מהמדה - NY 880, Pm2271, NY. מהשני - Pa 882. מהמסחרים - NY 881. מהשני - Pa 882. מן המסחר - Pa 889, Missing. מן המספר - Pa, NY 888. וככה - NY 887. האחר - Pa 886, Pm2271, NY. המספר - Pa 883, NY. המדות - Pa, Pm2271, NY 893. וככה - Pa 892, NY, Missing. האחד - Pa, NY 891, Pm2271. לקחו - Pa 890. מסחרים אלו - Pa, Pm2271, NY 898. המדות - Pa, Pm2462, NY 897. האחר - Pa 896, Pm2271. מהמסחר - NY 895. מה מסדר - Pa 894, NY 899. עם מה שקדם מהדברים replaces מהקודם - NY 900. מהמסחרים - Pa 902, NY, Missing. מהמסחרים - Pa 901. שני - Pa 900, Pm2462, Pm2271, NY. בערך - Pa 908, NY 907. הערך - Pa 906, Vi. שני - Pa 905, NY. ממסחר - Pa 904, NY. ממסחר - Pa 903, NY. המסחרים - Pa, Pm2271, NY 915. ומהמסחר השני replaces מהשני - Pa 914. ממסחר - Pa 913, NY. ממסחר - Pa 912, NY. וכמה is inserted after - Pa 911, Pm2271, NY, NY. מן המסחר - Pa 910, Pm2462, Lo. מהמדות - Pa 909. לידע - Pa 919, NY, Missing. ממין אחד - Pa 918, NY. והיה - Pa 917, NY. אשר ערך replaces שערך - Pa 916, NY. שביעיות

שחטרו המחסיר⁹²⁰ הוא שנים מאלו החלקים⁹²¹, ויתרון המוסיף הוא יג' מאלו החלקים⁹²². ובהיות הענין כן הוא מבואר⁹²³, שהוא יקח מהמסחר אשר ערך⁹²⁴ המדה⁹²⁵ ממנו דינר וחצי, ז' מדות וד' חומשי המדה; והשאר יקח מהמסחר האחר.

וכזה⁹²⁶ התבאר⁹²⁷ לך, אם התנה אדם לתת בשכירות⁹²⁸ לאיש מה בזמן מה מספר ככה מהדינרין, ובכל ים שיבטל, הפועל יתן לשוכר⁹²⁹ מספר ככה מהדינרין, ועשה הפועל מלאכתו מספר מונח מהימים, ובטל זמן מה, ויצא שכרו בהפסדו, כמה מהזמן בטל? וזה, שתוציא הסך מהדי' שירווח הפועל ביום כשיעשה מלאכתו, והסך מהדי' שיפסיד ביום שיבטל. וכיחס סך דינרי ההפסד אל סך דינרי הרווח, כן יחס הזמן שבטל אל הזמן שעשה⁹³⁰. וזה מבואר בנפשו⁹³¹. והשלשה מאלו המספרים⁹³² ידועים, ומהם תוציא הרביעי. וכן אם היה⁹³³ ידוע לך⁹³⁴ מקובץ⁹³⁵ שני הזמנים, תוכל לדעת⁹³⁶ באופן⁹³⁷ הקודם כמה מן הזמן⁹³⁸ בטל, וכמה עשה.

(Ed. 2) 15. **שאלה:** איש⁹⁴⁰ אחד החליף⁹⁴¹ מסחר מה במסחר אחר. וערך חלקים מה מן המדה ממה שנתן, ככה. וערך חלקים אחרים מהמסחר שקבל, ככה. ונתן מספר ככה מהמדות. כמה ראוי שיקבל?

והמשל, שהמסחר שנתן, ישו ג' חמישיותיו המדה עם ב' תשיעיותיו, ב' די'. והמסחר שקבל, ישו ג' חלקים מי'א' במדה עם ב' שביעיותיה, ג' די'. ונתן לו כ' מדות, ורצינו לדעת כמה ראוי שיקבל?

הדרך בזה שתקח המורה אל כל החלקים, הן מהמדה הן מהדינרין, אם⁹⁴² קרה שיהיו שם חלקים. וממנו תקח החלקים שילקחו בדי' לכל אחד מאלו הערכים. וכמו חלקי הדי' ממה שנתן אל חלקי הדי' ממה שקבל, כן יחס מה שנתן אל מה שקבל. והנה המורה לכל אלו החלקים הוא ג' אלפים ת'ס'ה'. לקחנו ג' חמישיותיו וב' תשיעיותיו והנה אלפים ת'ס'ד'⁹⁴³. ולזה יהיו החלקים שילקחו בדינר ממה שנתן, אלף ר'ל'ב'. לקחנו ב' שביעיותיו וג' חלקים מי'א' במדה בו, ועלה אלף ת'ת'ק'ל'ה'. ולזה יהיו החלקים שילקחו בדי' ממה שקבל, ת'ר'מ'ה'. והנה כיחס אלף ר'ל'ב' אל ת'ר'מ'ה', כן יחס מה שקבל אל כ' מדות. וכבר ידעת דרך לקיחת זה המספר הנעלם. וסבת זה מבוארת. והקש על זה.

ומזה התבאר לך: אם התנה אדם לתת בשכירות לאיש מה, בזמן מה, מספר ככה מהדינרין. ובכל יום שיבטל הפועל, יתן לשוכר מספר ככה מהדינרין. ועשה הפועל זמן מה ובטל, ויצא שכרו בהפסדו. כמה בטל?

משל זה, שראובן שכר שמעון לעשות מלאכתו, ויתן לו בשכירותו בז' ימים וחומש יום, כ' די'. ושמעון יתן לראובן בכל יום שיבטל, ד' חלקים מי'א' בדי'. ועשה שמעון ב'⁹⁴⁵ ימים וג' שביעיות יום ובטל, ויצא שכרו בהפסדו. ורצינו לדעת: כמה הבטול⁹⁴⁶?

לקחנו המורה לכל החלקים בכללם, ועלה ש'פ'ה' והוא חלקי היום. הנה נראה בכמה חלקים מאלו⁹⁴⁷ ירויח די', ובכמה חלקים מאלו יפסידהו. וכיחס מספר חלקי הרווח אל מספר חלקי ההפסד, כן יחס ב'⁹⁴⁸ ימים וג' שביעיות⁹⁴⁹ אל הזמן שבטל. והנה בק'ל'ח' חלקים וי'ב' חלקים מעשרים בחלק, ירויח די'. ובאלף ונ'ח'⁹⁵⁰ חלקים וג' חלקים מארבעה בחלק, יפסיד די'. וככה⁹⁵¹ יחס ב'⁹⁵² ימים וג' שביעיות אל הזמן שבטל. והקש על זה.

ואם שאל לך אדם: כמה המספר שיהיו חלקים מה ממנו כמו חלקים מונחים ממספר מונח? הנה הדרך בזה התבארה בתמונת נ'א'.

⁹²⁰ NY - החוסר. ⁹²¹ NY - מאלו החלקים replaces מחלקים אלו. ⁹²² NY - מאלו החלקים replaces מחלקים אלו. ⁹²³ NY - מדה. ⁹²⁴ NY - אשר ערך replaces שערך. ⁹²⁵ Pm2271, NY - ובהיות הענין כן הוא מבואר replaces וא"כ ידוע - ⁹²⁶ Pm2462 - הזמן replaces זמן שיעשה מלאכתו - ⁹²⁷ NY - יתבאר. ⁹²⁸ Vi - בשכרו. ⁹²⁹ NY - לסוחר. ⁹³⁰ Pa - מהזמן replaces הזמן שיעשה מלאכתו. ⁹³¹ NY - Missing - והשלשה מאלו המספרים replaces וג' ממספרים אלו. ⁹³² NY - שיעשה. ⁹³³ Pa - מהזמן - ⁹³⁴ Pm2271, NY - ידוע לך replaces לך ידוע. ⁹³⁵ NY - Missing - היה. ⁹³⁶ NY - נקבץ. ⁹³⁷ NY - לידע. ⁹³⁸ Pa - ⁹³⁹ Vi, Pa, Pm2271, Pm2462, Lo, NY - Omit this whole problem. ⁹⁴⁰ Mo1063 - Missing - איש. ⁹⁴¹ Mo30 - replaces מהזמן. ⁹⁴² Mo30 - ואם. ⁹⁴³ Mo30 - ת'ס'ה'. ⁹⁴⁴ Error - This should be 'ט'ת'מ'ט'. The rest of the problem follows this error consistently. ⁹⁴⁵ Mo30 - כ'. ⁹⁴⁶ Mo30 - בטל. ⁹⁴⁷ Mo1063 - בטול. ⁹⁴⁸ Mo30, Je - אלו is inserted after יהיה. ⁹⁴⁹ Mo30 - כ'. ⁹⁵⁰ Mo30, Je - אלו is inserted after יהיה. ⁹⁵¹ Mo30 - חלק is inserted after יח'. ⁹⁵² Je - כ'.